

ፈጣሪያችንና አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡

**ከማትለየው፡ ቅድስት እናቱና እናታችን ድንግል ማርያም ጋር፡
አስቀድሞ፡ ጾመ ኢትዮጵያን፣ አከታትሎም፡ ዓቢይ ጾምን አስፈጽሞ፡
ለዘንድሮው በዓለ ሆሣዕናና ሰሙነ ሕማማት፡ እንኳን፡ በደኅና አደረሰን!**

የ፪ሺ፯ ዓመተ ምሕረት

የሕማማት መልእክትና ሥርዓተ ጸሎት።

ይድረስ፡- በምድርና በሰማያት በመላቸው፡ በኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ፡ የእግዚአብሔርና የኢትዮጵያ ልጆች፣ ነጋሚዎች እና ካህናት (የአገልግሎት ባልደረቦች)፣ ዜጎችም ኾናችሁ፡ "ኢትዮጵያ" በተባለችው አገር ሠፍራችሁ፣ በዓለሙ አህጉራትም ተዘርታችሁ፡ በቀዳማዊቷ የትንሣኤና በዘለዓለማዊቷ የሰንበት ሕይወት ለምትኖሩ፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት ወገኖቻችን!

በእግዚአብሔርና በቅድስት እናቱ ድንግል ማርያም ስም፡ ኢትዮጵያዊውን ሰላምታችንን፡ በያላችሁበት እናቀርብላችኋለን።

ከ“ጾመ ኢትዮጵያ” ጋር ተያይዞ የመጣውን “ዓቢይ ጾምን” (ሁዳዴን)፡ ዓቅማችንና የኑሮ ኹኔታችን በፈቀደልን መጠን፡ በዚያው በጀመርነው፡ በ“ጾመ ኢትዮጵያ” መንፈስና ሥርዓተ መቀጠላችን ይታወሳል፤ እንደዚያ አድርገን በመቀጠላችንም፡ መልእክቱንና ሥርዓተ ጸሎቱን፡ ቀደም ባለው ጽሑፋችን፡ በሰፊ ሐተታ ካቀረብነው፡ ከዚህ፡ ከሆሣዕና ሰንበት፡ እነሆ፡ በእግዚአብሔር ቸርነት፡ ልንደርስ ችለናል።

እንግዲህ፡ ዘንድሮ፡ ከመጋቢት ፳፯ ቀን የሆሣዕና እሑድ ማታ ጀምሮ፡ ጌታችን፡ በዕረፍቱ አክብሮ፡ ዘለዓለማዊት እስካደረጋት፡ እስከሚያዝያ ፫ ቀን ዕለተ ሰንበት ማታ፣ ፳፻፯ ዓ. ም. ድረስ ያለው ሳምንት፡ "ሰሙነ ሕማማት" ተብሎ፡ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የመስቀል መከራዎቹ የሚታሰቡበት ሰዎን በመኾኑ፡ የመታሰቢያው ጾም፣ ጸሎቱና ስግደቱ ተጠናክሮ የሚበዛበት፣ ደግሞም፡ የጸሎቱ ዓይነትና የዜማው ስልት፡ ከጾመ ኢትዮጵያውና ከዓቢይ ጾሙ የተለየ መኾኑን ተገንዝባችሁ፡ ቀደም ብለን፡ በጀመርንበትና እስከዚህ ባደረስንበት፡ በዚያ የጾም ይዘት፡ በይበልጥ ተጠምደን፣ በጸሎቱ ጽናትም፡ በይበልጥ ተመስጠን፣ በስግደቱም መጠን፡ በይበልጥ ተጠናክረን እንድናካካደው እናሳስባችኋለን ።

ስለሳምንቱ ምንነት የሚያብራራውን ሐተታ፣ እንዲሁም፡ የምንባባቹን ዝርዝርና የዜማዎቹን ቅንብር ሸክላ የያዘው፡ የሰሙነ ሕማማት ሥርዓተ ጸሎት፡ እንደሚከተለው፡ በየመልኩ ተዘጋጅቶላችኋልና፡ ተከታተሉት! “ሰሙነ ሕማማትን፡ በመልካም አከናውነን፡ ከምናበረክትላቸው የንስሐ ፍሬአችን ጋር፡ ለብርሃነ ትንሣኤው እንደሚያበቁን የምናምናቸው ቅድስት ሥላሴ ይመስገኑ!” እያልን፡ ይህንኑ መርሐ ግብር፡ እየከፈታችሁ ትጠቀሙበት ዘንድ፡ ይኸው አቅርቦትንላችኋል።

ሰሙኑ ሕማማት

ከዕለተ ትንሣኤ በፊት፡ ከሆሣዕና እሑድ ማታ፡ "ዘአክበራ፥ ወአልዓላ እግዚእነ በዕረፍቱ፥ ወዘገብረት ዘለዓለማዊት!" ማለትም፡ "ጌታችን፡ በዕረፍቱ፡ አክብሮና አልቆ፡ ዘለዓለማዊት አደረጋት!" እስከተባለላት፡ እስከዕለተ ሰንበት ማታ ድረስ ያለው ሰሞን፡ "ሰሙኑ ሕማማት" ይባላል።

አምላካችና መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ፡ እኛን፡ ሰዎችን፡ ከዲያብሎስ ገዢነት፥ ከኃጢአት ቀንበርና ከሞት ፍዳ ሊያድነን፡ ራሱን፡ ለፍጥረቱ ቤዛ አድርጎ በመሠዋት፡ በተለይ፡ ከምሴተ ሓሙስ (ከሓሙስ ማታ) ጀምሮ፡ የትንሣኤው ብርሃን እስከበራባት፡ እስከእሑድ እኩለ ሌሊት ድረስ፡ የተቀበላቸውን ልዩ ልዩ መከራዎች በማሰብ፡ በግልም ሾነ፡ በማኅበር ተወስነን የምናሳልፈው ሳምንት ነው፤ ደግሞም፡ እየራሳችንን፡ በሥጋም፥ በነፍስም፥ በመንፈስም፡ የእርሱ ሥቃይ ተካፋዮች በማድረግ፡ በፍጹም ትሕትናና ንስሐ፥ በተለየ ጾምና ጸሎት፥ በብዙ ስግደትና በእርሱ ፍቅር ተጠምደን የምንሰነብትበት ስለሾነ፡ "ሰሙኑ ሕማማት"፥ ወይም፡ "የኢየሱስ መሢሕ መከራዎች መታሰቢያ ሳምንት" ተብሏል።

ይህ ሳምንት፡ እርሱ፡ ኢየሱስ መሢሕ፡ በአስቆሮታዊው ይሁዳ መሪነትና ጠቋሚነት፡ በአይሁድና በሮማውያን ወታደሮች ተይዞ፥ የፊጥኝም ታሥሮ፥ በዕለተ ዓርብ፡ በአደባባይ ሲንገላታ ከዋለ በኋላ፡ ተገርፎና ዕርቃኑን በመስቀል ላይ ተሰቅሎ፡ የሾህ አክሊልን ከተቀዳጀው ራሱና በጦር ከተወጋ ጎኑ፡ ደሙን ያፈሰሰበት፥ በመጨረሻም፡ "ተፈጸመ!" ብሎ፡ በሰውነቱ፡ የሞት ጽዋን የተቀበለበት ነው። በዚያ አካለ ሥጋውም፡ ወደመቃብር ወርዶ፡ በሥነ ፍጥረት ዝግጅቱ ጊዜ፡ ራሱ የሠራትን ዕለተ ሰንበቱን፡ በዕረፍቱ ሲያከብራት፡ በአካለ ነፍሱ ደግሞ፡ ወደሲኦል ወርዶ፡ ላመኑበት ነፍሳት፡ ነጻ የመውጣታቸውን ምሥራች የሰበከበት ነው።

ከደስታ በፊት፡ ፈተና መኖሩ፥ እንዲሁም፡ ያለመከራ ጸጋ፥ ያለድካም ዋጋ የማይገኝ መሆኑን እንዳንዘነጋ፡ እኛ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት፡ የሕማማትን ሳምንት፡ በተለየ ጥልቅና ጥብቅ መንፈሳዊ ሥርዓት እናሳልፈዋለን፤ ፋሲካውን፡ በታላቅ ጉጉት፥ የትንሣኤውንም በዓል፡ በጥልቅ ስሜት እንድንጠብቀው የሚያደርገን፡ ይኸው ይዘታችን ነው። አዎን! እኛ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት፡ በጸመ ፍልሰታ፡ ለቃል ኪዳን እናታችን፡ ለቅድስት ድንግል ማርያም፥ በሰሙኑ ሕማማት ደግሞ፡ ለቃል ኪዳን አምላካችን፡ ለኢየሱስ ክርስቶስ የምንገልጸው የፍቅር ስሜት፡ ሰው ለሾነው አምላክና እርሱን ለወለደችው እናቱ ያለን ፍቅር፡ ፍጹም መሆኑን ያስረዳል።

እነዚህ፡ የሰሙኑ ሕማማት ቀኖች፡ ለእኛ፡ ለኪዳናውያንና ለኪዳናውያት የእግዚአብሔርና የኢትዮጵያ ልጆች፡ በኢትዮጵያ ላሉትና በምድር ላይ፡ በያለበት ለተበታተኑት ወገኖቻችን፥ ለአገራችን፥ እንዲሁም፡ እኒሁ፡ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት ወገኖቻችን ለሚኖሩባቸው አህጉር፥ ለመላውም ዓለም ደኅንነትና ሰላም የምንጸልይባቸው፥ ከፈጣሪያችንም ጋር ያለንን ሕያው ቃል ኪዳን የምናጠናክርባቸው ናቸው።

ሰሙኑ ሕማማትን፡ ከጸመ አርብዓ ቀጥለን የምንጸመው፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ ተጠምቆና የአርባ ቀኖች ጸሙን ፈጽሞ፡ በትምህርቱና በተአምራቱ፡ ማንነቱን ካሳወቀ በኋላ፡ ሰው ኾኖ፡ ወደዚህ ዓለም የመጣበትን፡ የመጨረሻውን የቤዛነት ዓላማውን፡ በመከራና በሥቃይ የፈጸመባቸው ዕለታት የሚገኙባት ሳምንት በመኾኗ፡ ያን እውነታ ለማዘከር ነው።

እውነተኛው መምህር፡ ኢየሱስ መሢሕ፡ ለሕዝቡ ከተናገራቸው ቃላት መካከል፡ "ወአንሰ፡ በእንተ ዝንቱ ተወለድኩ፤ ወእንበይነ ዝንቱ መጻእኩ ውስተ ዓለም፡ ከመ እኩን ሰማዕተ፡ በጽድቅ፤ ወኩሉ ዘእምጽድቅ፡ ውእቱ፡ ይሰምዐኒ ቃልየ። ...አነ ውእቱ ብርሃኑ ለዓለም። ...ወዝ ውእቱ ኩነኔሁ፤ እስመ ብርሃን መጽአ ውስተ ዓለም፤ ወአብደረ ሰብእ፡ ጽልመተ፡ እምብርሃን፡ እስመ እኩይ ምግባሩ። እስመ ኩሉ፡ ዘእኩይ ምግባሩ፡ ይጸልእ ብርሃነ፤ ወኢይመጽእ ኅበ ብርሃን፡ ከመ ኢይትከሠቶ ምግባሩ፤ እስመ እኩይ ውእቱ። ወዘሰ፡ ጽድቀ ይገብር፡ ይመጽእ ኅበ ብርሃን፡ ከመ ያስተርኢ ምግባሩ፤ እስመ በእንተ እግዚአብሔር ይገብር።"

ማለትም፡ “እኔ፡ ለእውነት ልመሰክር ተወልጃለሁ፤ ስለዚህም፡ ወደዓለም መጥቻለሁ፤ ከእውነት የኾነ ኹሉ፡ ድምፄን ይሰማል። ...እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ። ...ብርሃን ወደዓለም ስለመጣ፤ ሰዎችም፡ ሥራቸው ክፉ ነበርና፤ ከብርሃን ይልቅ፡ ጨለማን ስለወደዱ፡ ፍርዱ ይህ ነው። ክፉን የሚያደርግ ኹሉ፡ ብርሃንን ይጠላልና፤ ሥራውም እንዳይገለጥ፡ ወደብርሃን አይመጣም። እውነትን የሚያደርግ ግን፡ ሥራው፡ በእግዚአብሔር ተደርጎ እንደኾነ ይገለጥ ዘንድ፡ ወደብርሃን ይመጣል።” የሚለው ይገኛል። (ዮሐ. ፫፡ ፲፱-፳፩፤ ፳፭፡ ፲፪፤ ፲፰፡ ፴፯)

እንዲህ እያለ የመጣባቸውን እርሱን፡ ኢየሱስ ክርስቶስን፡ የአይሁድ ካህናት አለቆችና ሊቃውንት፤ የሕዝቡም ሽማግሌዎች፡ ሥልጣናቸውን፤ ክብራቸውንና ጥቅማቸውን፡ ይጠብቁበት የነበረው፡ ሰው ሠራሽ ሥርዓታቸው ሊፈራርሰባቸው መኾኑን ከተገነዘቡበት ጊዜ ጀምሮ፡ ጽኑ ቅንዓት አድርገዋቸው፡ በተንኩልና በሐሰት አስይዘው፤ በአረማውያኑ ሮማውያን እጅ ሊያስገድሉት፡ ምክንያት ሲፈልጉ ቆይተው ነበር።

መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ፡ ዘለዓለማዊው የጽዮን ንጉሥ በመኾኑ፡ እንደነቢያት ቃል፡ "ሆሣዕና ለወልደ ዳዊት! ቡሩክ ዘይመጽእ በስመ እግዚአብሔር! ሆሣዕና በአርያም!" ማለትም፡ “ሆሣዕና ለዳዊት ልጅ! በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ፡ ቡሩክ ነው! ሆሣዕና በአርያም!” የሚለውን የምስጋና ቃል፡ ከደቀ መዛሙርቱና ዘንባባ ይዘው ከተከተሉት ሕዝብ፤ ከሕፃናትና ከድንጋዮች ሳይቀር እየተቀበለ፡ በአህያዋና በውርንጫዋ ላይ ተቀምጦ፡ በፍጹም ትሕትና፡ ወደኢየሩሳሌም ከገባ በኋላ፡ "ቤትየሰ፡ ቤተ ጸሎት ይሰመይ! ወአንትሙሰ፡ ረሰይክምዎ፡ በአተ ፈያት ወስረቅት!" ማለትም፡ “ቤቴ፡ 'የጸሎት ቤት' ትባላለች፤ ተብሎ ተጽፎአል፤ እናንተ ግን፡ የወንበዴዎች ዋሻ አደረጋችኋት!” ብሎ፡ ቤተ መቅደሱን፡ የገንዘብ መሰብሰቢያ መደብር ያደረጉትን ሰዎች፡ ከነዕቃቸውና ገበታቸው፡ በሥልጣኑ ባስወጣበት ዕለት፡ ያ፡ የቅንጋታቸው ጽዋ ሞላ። (ማቴ. ፳፩፡ ፱-፲፫።)

የአይሁድ ካህናት አለቆችና ሊቃውንት፥ የሕዝቡም ሽማግሌዎች፡ ኢየሱስ መሢሕን፡ የት፥ በምን ሰዓትና እንዴት እንደሚይዙት፡ ከዚያች ዕለት አንሥተው፡ ይደልቱ ጀመር፤ ሰኞና ማግሰኞ ተመካክረው፡ ረቡዕ፡ ነገራቸውን ቆረጡ። እንዲያሲዛቸውም፡ ከአስቆሮቱ ይሁዳ ጋር፡ በሰላላ ብር ተሰማሙ።

ከኹለቱ፡ ማለትም፡ ከሳምንቱ፡ የረቡዕና የዓርብ ጾመ ድኅነት ዕለታት መካከል፡ የመጀመሪያዋ የኾነችው፡ “ረቡዕ”፡ የምትጸመው በዚህ ምክንያት ነው፤ ተከታይዋ “ዓርብ” በስቅለቱ ምክንያት እንደምትጸም ኹሉ።

፩. ጸሎተ ሓሙስ/ምሴተ ሓሙስ/የሓሙስ ምሽት፡

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በተቃዋሚዎቹ ተንኩልና ኃይል ተይዞ፡ ወደሊቃነ ካህናቱ ሸንጎና ወደሮማውያን የፍርድ አደባባይ የሚቀርብበት ጊዜ እንደደረሰ አውቆ፡ ቅዱሳን ሓዋርያቱን፡ ለመጨረሻዋ የፋሲካ ራት ሰበሰባቸው፤ ያችም ዕለት፡ “ጸሎተ ሓሙስ”፡ ወይም “ምሴተ ሓሙስ”፡ ማለትም፡ “የሓሙስ ምሽት” በሚል ስያሜ የምትታወቀው ናት። የምሥጢራተ ቊርባንንና ክህነትን ሥርዓታት የመሠረተባትና ያስተማረባት፡ ያሳየባትና የፈጸመባት፡ ከሓዋርያቱም ጋር የመጨረሻውን የኅብረት መዝሙርንና ጸሎትን ያደረገባት ስለኾነች፡ “ጸሎተ ሓሙስ” ማለትም፡ “የሓሙስ ጸሎት” ተብላ ትዘከራለች።

በዚያች ራት ላይ፡ በአራቱ የአይሁድ ሕግ መሠረት ሲካኼድ የቆየውን፡ የብሉዩን (አሮጌውን) ኪዳን የፋሲካ በግ ሥርዓት፡ ለመጨረሻ ጊዜ ፈጸመ፤ በኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ ቃል ኪዳን ምክንያት፡ በኢትዮጵያ ልጆች ዘንድ ተጠብቆ እየተካኼደ የቀጠለው፡ የኅብስተ አኩቴቱና የጽዋዓ በረከቱ ዘለዓለማዊ ሥርዓት፡ ለአዲሱ ኪዳን የቅዱስ ሥጋውና የክቡር ደሙ ቁርባን ይውል ዘንድ አጽድቆ አጸናው፤ ምሥጢራትን ገለጸ፤ ስለአገልግሎትና ስለትሕትና፡ መመሪያዎችን ሰጠ፤ በአርአያነትም አስተማረ። ይኸውም፡-

- ሲበሉ፡ ኅብስቱን አንሥቶ፡ ባርኮና ቆርሶ፡ "እንክሙ! ብልዑ! ዝ ውእቱ ሥጋየ!" ማለትም "ይህ ሥጋዬ ነው፤ እንካችሁ ብሉ!"፤ ጽዋውንም አመስግኖ፡ "ስትዩ እምኔሁ ኩልክሙ! ዝ ውእቱ ደምየ፡ ዘሓዲስ ሥርዓት፡ ዘይትከዐው በእንተ ብዙኅን፡ ለኅድገተ ኃጢአት!" ማለትም፡ "ስለብዙዎች፡ ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስስ፡ የአዲስ ኪዳን ደሜ፡ ይህ ነው፤ ኹላችሁ ከእርሱ ጠሉ!" ብሎ፡ የቅዱስ ቊርባንን ምሥጢርና ሥርዓት፡

- እግራቸውንም በማጠብ፡ "እስመ አርአያየ ወሀብኩክሙ፡ ከመ ትግበሩ አንትሙኒ፡ በከመ ገበርኩ ለክሙ አነ።" ማለትም፡ "እኔ፡ ለእናንተ እንዳደረግሁ፡ እናንተ ደግሞ፡ እንዲሁ ታደርጉ ዘንድ፡ ምሳሌ ሰጥቻችኋለሁ!" ብሎ፡ የትሕትና አገልግሎትን፡

- በኩዛዜውም ቃል፡ "ወእሁበክሙ፡ ሐዲስ ትእዛዘ፡ ከመ ትትፋቀሩ በበይናቲክሙ፡ በከመ አነ አፍቀርኩክሙ፡ ከማሁ፡ አንትሙኒ ተፋቀሩ በበይናቲክሙ! ወበዝንቱ፡ የአምረክሙ ኩሉ፡ ከመ አርዳእየ አንትሙ፡ እምከመ ተፋቀርክሙ በበይናቲክሙ።" ማለትም፡ "ደቀ መዛሙርቴ እንደኾናችሁ፡ ሰዎች ኹሉ ያውቁ ዘንድ፡ እርስ በእርሳችሁ እንድትዋደዱ፡ እነሆ፡ አዲስ ትእዛዝን ሰጥቻችኋለሁ!" ብሎ፡ ፍቅርን፡

- በጌቴሴማኒ ተይዞ ከመታሰብ በፊት: "ትግሁ ወጸልዩ ከመ ኢትባኡ ውስተ መንሱት! እስመ መንፈስ ይፈቱ፤ ወሥጋ ይደክም።" ማለትም: "ወደፊተና እንዳትገቡ፤ ትጉ! ጸልዩም! መንፈስህ ተዘጋጅታለች፤ ሥጋ ግን ደካማ ነው።" ብሎ፡ በሃይማኖት ቆራጥ ኾኖ፡ በጸሎት መትጋትን፡ ራሱ ፈጽሞ፤ ለእነርሱ በማሳየት ነው። (ማቴ. ፳፮፥ ፳፮-፳፰፤ ማቴ. ፳፯፥ ፳፯-፳፰፤ ዮሐ. ፲፫፥ ፲፪-፲፯፤ ማቴ. ፳፯፥ ፳፯-፳፰።)

ሰሙኑ ሕማማት፡ ይህን ምሥጢሩን አውቀን፤ ሥርዓቱን ተቀብለንና ትእዛዙን አክብረን፤ አርአያነቱንም ተከትለን የምንኖር መኾናችንን የምንመረምርበት፤ ለእየራሳችንም ኾነ፡ ለእርሱ፡ በግብር ፈጽመን የምናሳይበት ሳምንት ነው።

ከሕማማት ሰኞ፡ እስከጸሎተ ሐሙስ፡ በጸም ተወስነን፡ በቤተ ክርስቲያን፤ ወይም፡ በእየቤታችን የምናካኪደው፡ የጸሎት፤ የስግደት፤ የጎጽበተ እግርና የቅዳሴ ሥርዓት፤ በጸሎተ ሐሙስ ማታ የሚዘረጋው ገበታ፤ በዚያም፡ የምንሳተፈው ኅብስት (ዳቦው)፡ ይህን የአራቱን የፋሲካ ቂጣ ያስታውሰናል። በተለይም፡ "ጉልባን"፡ ተብሎ የሚዘጋጀው ንፍር፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከጌቴሴማኒ የተክል ቦታ ጀምሮ፡ እስከመቃብሩ ድረስ፡ በተቀበላቸው የተለያዩና የበዙ ታላላቅ መከራዎች፡ የሥጋው አካል፡ እንደዚህ፡ በእሳት እንደሚከከው ቅይጥ እህል፡ መግባቱን ለማዘከር፡ በአንክሮ የምንቀምሰው፡ ምግብ ነው።

፪. ዕለተ ዓርብ - ስቅለት፡-

መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ፡ ሐሙስ ማታ ተይዞ፤ የአይሁድ ሊቃኑ ካህናት፤ ሊቃውንትና የሕዝቡ ሽማግሌዎች፡ በሸንንቸው ተሰብስበው፡ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲከሰሱትና ሲወቅሱት ካደሩ በኋላ፡ በመጨረሻ፡ በመስቀል ስቅለት እንዲቀጣ፡ የበኩላቸውን ፍርድ ሰጥተው፡ ለፍርዱ አፈጻጸም፡ ወደሮማዊው ገዢ፡ ወደዲሳጦስ አሳልፈው ሰጡት። አረማዊው ዲሳጦስም፡ ምንም እንኳ፡ የሞት ፍርድ እንዲፈጽምበት፡ "ወንጀለኛ" ተብሎ፡ የቀረበለት፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሚነገርበት ክስና ውቅስ ኹሉ፡ ፍጹም ንጹሕ መኾኑን ቢያረጋግጥም፤ ከዚህም የተነሣ፡ "ንጹሕ እነ እምደሙ፡ ለዝ ብእሲ ጸድቅ!" ማለትም፡ "እኔ ከዚህ እውነተኛ ሰው ደም ንጹሕ ነኝ!" ብሎ፡ እጆቹን፡ በአደባባይ ቢታጠብም፤ በምንም መንገድ ሊያድነው ባለመቻሉ፡ በግፍ ይሰቅሉት ዘንድ፡ "ደሙ ላዕሌነ፤ ወላዕለ ውሉድነ!" ማለትም፡ "ደሙ፡ በእኛና በልጆቻችን ላይ ይኹን!" ላሉት ከሳሾቹ፡ መልሶ ሰጥቷቸው ገደሉት፤ አስገደሉት። (ማቴ. ፳፯፥ ፲፱-፳፮።)

ይህ ኹሉ የኾነው፡ ዲሳጦስ፡ ኢየሱስ ክርስቶስን ሊለቅቀው ፈልጎ፡ ነገር ግን፡ ከሳሾቹን ለማስደሰት፤ ሥጋዊና ምድራዊ ሥልጣኑንም ለማቆየት ሲል፡ ከሕግ ውጪ፡ በግፍ ካስገረፈውና በዚያ ወቅት፡ በሮማውያን አገዛዝ ላይ ዐምዖ፡ የታሰረውን፡ "በርባን" የተባለውን ነፍስ ገዳይ፡ በፍርድ አስወግዶ፡ ይኸኛውን ንጹሐን እስረኛ፡ በምሕረት ሊፈታው ሞክሮ፡ ሳይሳካለት ከቀረ በኋላ ነበር።

ጌታ፡ በዕለተ ዓርብ የተቀበላቸው የመስቀል መከራዎች፡ በግፊኛ ወንጀለኛ ላይ እንኳ፡ “ይደርሳሉ!” ተብለው የማይታሰቡ ናቸው፤ ምንም በደል፥ ጥፋትና ኃጢአት እንደሌለበት፡ ከሳሾቹም፥ ፈራጁም፡ ልቦናቸው እያወቀ፡ ይህን ያህል፡ ለምን ጨከኑበት? ይሙት በቃ የተፈረደበት፡ ነፍስ ገዳዩ በርባን ተፈትቶ፡ የተራብ አጥጋቢና የተጠማ አርኪ፥ አካል አልባሽና ሕሙም ፈዋሽ፥ የእሥራት ፈቺና የባርነት ነጻ አውጪ፥ ሙት አሥነሽና ነፍስ አዳኝ የኾነው፡ የሕይወት ጌታ ኢየሱስ መሢሕ፡ “ይሰቀል!” ብሎ መፍረድና ፍርዱን በአስቸኳይ መፈጸም፡ ምን ማለት ነው?

ቅድስት ነፍሱ፡ ከቅድስት ሥጋው ከመለየቷም በፊት፡ ገና፡ በመስቀል ላይ እየተሠቃየ ሣለ፡ የተራቡትን ያጠገበና የተጠሙትን ያረካ፡ ያ፡ ርኅሩኅና ቸር ጌታ፡ በድርቀት የተሰነጣጠቀ ጉረሮውን ለማርጠብ ፈልጎ፡ አንዲት የውኃ ጠብታን ቢጠይቅ፡ ያች፡ የውኃ ጠብታ እንኳ ተነፍጋው፡ መራራ ሓሞትን፡ በሰፍነግ ሞልተው፡ አፉ ላይ መጭመቅ፡ ምን ዓይነት ጭካኔ ነው?

ሰብአዊው ፍጡሩ፡ ለእርሱ፡ ለቸር ፈጣሪውና መልካም እረኛው፡ ሊከፍለው የሚገባው ውለታ፡ ከቶ ይህን የመሰለውን ሊኾን ይገባ ነበርን? አልነበረም። ነገር ግን፡ በክፋት ጠንቅ፡ እንዲህ፡ ከመጨረሻው የጉሥቀሌና ዐዘቅት ውስጥ የወደቀውን፡ ይህንኑ፡ ጨካኛን ሰብአዊ ፍጥረት ለማዳን የሚቀርበው ቤዛ፡ በዚህ መልክ ተገልጿ፡ መሠዋት ነበረበት።

ታዲያ፡ ዛሬ ያለነው የሰው ወገኖች፡ “በዚያን ዘመን የነበሩ አይሁድና ሮማውያን፡ በጌታ ላይ እንዲህ አደረጉ!” እንላለን። ይኹን እንጂ፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “አማን እብለክሙ! ኩሎ ዘገበርክሙ፡ ለአሓዱ፡ እምእሉ ንኡሳን አጎውየ፡ ሊተ ገበርክሙ፤...ዘኢገበርክሙ ለአሓዱ እምእሉ ንኡሳን አጎውየ፡ ሊተ ኢገበርክሙ።” ማለትም፡ “እውነት እላችኋለሁ! ከኹሉ ከሚያንሱ፡ ከእነዚህ ወንድሞቼ፡ ለአንዱ እንኳ ያደረጋችሁት በጎ ሥራ፡ ለእኔ አደረጋችሁት! ካደረጋችሁትም፡ ለእኔ ደግሞ አላደረጋችሁትም!” እንዳለው፡ እኛስ፡ በሌሎች ላይ ምን እያደረግን፥ ወይም እያላደረግን ነን? ለእነዚህ ጥያቄዎች፡ እያንዳንዳችን፡ በነፍስ ወክፍ፡ ለየላሊናችንና ለእግዚአብሔር መልስ፡ መስጠት አለብን!

እርሱ፡ እኛን፡ የቃል ኪዳን ወገኖቹን፡ ከዲያብሎስ ገገርነት ነጻ አውጥቶ፥ ከኃጢአት ቀንበር ፈትቶና ከሞት ቀራኝነት አላቅቆ፡ ለዘለዓለማዊው ደኅንነት ያበቃን፡ እንዲህ ባለው፡ የመስቀል መከራዎቹ ስለኾኑ፡ “እኛስ፡ ዛሬ፡ እርሱን፡ በፍጹም ፍቅር ወድደነው፥ ድምፁንም፡ በእውነት ሰምተንና ቃሎቹን ተከትለን፡ ከእርሱ፡ በቃል ኪዳን የተቀበልነውን ሃይማኖትና ምግባር እየፈጸምን፡ በከፈተልን ሕይወት እንኖራለንወይ? በእርግጥ፡ እየኖርነው ከኾነ ደግሞ፡ ከዚህ የተነሣ፡ የሚደርስብንን ፈተናና መከራ፡ እንዴት ነው እየተቀበልነው ያለነው?” ብለን፡ እየራሳችንን መመርመር ይኖርብናል።

በዚህ ዓለም፡ በእርሱ አምነውና የእርሱን ፈለግ ተከትለው የሚኖሩ ኹሉ፡ ምንም በጎ ሥራ ቢያደርጉ፡ የሚመለስላቸው ውለታ፡ ይህን የመሰለው ፈተናና መከራ መኾኑን ያውቁታል፤ እርሱ፡ በመስቀል ላይ እየተሠቃየ ሣለ፡ “አባ! ሥረይ ሎሙ፡ እስመ በዘኢየአምሩ ይገብሩ!”

ማለትም፡ “አባት ሆይ! የሚያደርጉትን አያውቁምና፡ ይቅር በላቸው!” ሲል፡ ያስሰማው የዕርቅ ቃል፡ ዘወትር በጆሮአቸው እየደወለ፡ እንዲሁም፡ “ወበዓለምስ፡ ሀለወክሙ፡ ሕማመ ትርክቡ! ወባሕቱ፡ ጽንዑ! እስመ አነ ሞዕክዎ ለዓለም።” ማለትም፡ “በዓለም ሣላችሁ፡ መከራ አለባችሁ! ነገር ግን አይዟችሁ! እኔ ዓለምን አሸንፌዋለሁ!” ብሎ በሰማቸው ቃል እየተጽናኑ፡ ከክፉዎች ሰዎች የሚመጣባቸውን፡ ማናቸውንም ፈተናና የሚደርስባቸውን መከራ፡ በትእግሥት በመቀበል፡ ተጋድሎአቸውን ይቀጥላሉ።

በተለይ በዕለተ ዓርብ የምንጸመው ጸም፥ የምንጸልየው ጸሎትና የምንሰግደው ስግደት፡ በዚህ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ መንፈስ ካልኾነ፥ ፋሲካችንም፡ እርሱ በመኾኑ፡ የምንፈስከው፡ በዶሮ፡ ወይም፡ በበግ፡ ወይም፡ በበሬ፡ ወይም፡ በሌላ፡ በማናቸውም ዓይነት ሥጋ ሳይኾን፡ በእርሱ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ካልኾነ፡ ድካማችን ኹሉ ከንቱ ይኾናል።

ዓርብ፡ ወደስግደቱ መጨረሻ ግድም፡ ቀሳውስቱ፡ የወይራ ቀምበጥ፡ በቀኝ እጃቸው ይዘው፡ ከቤተ ልሔም ወጥተው ይመጣሉ። የዚህ ምሳሌ፡ ኖኅ፡ በጥፋት ውኃ ጊዜ፡ የውኃውን ሙላት መጉደልና የምድራቱ የብስ መታየቱን አረጋግጣ እንድትመለስ፡ ርግብን፡ ከመርከቡ አውጥቶ በላካት ጊዜ፡ የወይራ ቀምበጥ፡ በአፏ ይዞ መጥታ፡ ያበረከተችላትን ምሥራች የሚያስታውስ ነው። (ዘፍ. ፰፥ ፲-፲፩፥ ማቴ. ፳፭፥ ፴፩-፴፯፥ ሉቃ. ፳፫፥ ፴፬፥ ዮሐ. ፲፮፥ ፴፫።)

ቀሳውስቱም፡ በዚሁ መልክ፡ “በአምላካችን በኢየሱስ መሢሕ የመስቀል መከራ፡ ዲያብሎስ ታሠረ! ኃጢአት ተደመሰሰ! ሞት ተወገደ! የሰው ልጅ ነጻ ወጣ! ከእንግዲህ ወዲህ፡ ሰላምና ደስታ ኾነ!” እያሉ፡ የምሥራቹን ዜና፡ ለሕዝቡ መናገራቸው ነው። ለእያንዳንዱ ምእመን፡ የንስሐ ስግደትን በሚሰጡበት ጊዜም፡ ጀርባውን/ጀርባዋን፡ በምሥራቹ የወይራ ቀምበጥ የሚጠበጡት፡ “ኢየሱስ ክርስቶስ፡ አንተን/አንቺን፡ ለኃጢአት ስርየት ያበቃህ/ያበቃሽ፡ እንዲህ ተገርፎና የመስቀል መከራዎችን ተቀብሎ መኾኑን በማስታወስ ስገድ/ስገጂ!” ማለታቸው ነው።

፫. ገብረ ሰላም፡-

የሰንበት ፈጣሪዋና ጌታዋ የኾነው መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ፡ በሰውነቱ ሞቶ ሣለ፡ ሥጋውን፡ በመቃብር አሳድሮ፥ ነጻነትንም፡ ለማወጅ፡ በነፍሱ፡ ወደሲኦል ወርዶ ያሳለፋት፡ የሰሙነ ሕማማት ሰንበት፡ ሌላ ኹለተኛ ሰንበት ያለች ይመስል፡ አላገባብ፡ “ቀዳሚት” እየተባለች በምትጠራበት ስሟ፡ “ቅዳሜ ስዑር”፥ ወይም፡ “ከሰንበትነቷ የተሻረች ቅዳሜ” ስትባል ኖራለች፤ በዚያን ጊዜ ብቻ፡ የሰንበት ጌታ እርሱ፡ በሥጋው ሞቶ፡ በመቃብር ያሳለፋት ስለኾነች፡ ዕለቷ፡ ከሰንበትነቷ እንደተሻረች በመቀጠር፡ ይህ፡ ልዩ ስያሜ አላገባብ ተሰጥቷት ኖራለች።

እውነቱ ግን፡ ይህ አይደለም። እውነቱም፡ በዕለቷ የኾነውን መለኮታዊ ድርጊት፡ አስተውለው ሲመለከቱት፡ “ጌታ፡ በመቃብር ውስጥ፡ በሥጋው ያረፈባት በመኾኗ፡ “ተዘከር፡ ዕለተ ሰንበት፡ ከመ ትቀድሳ!” ማለትም፡ “የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አሱብ!” በምትለው፡ በዓሠርቱ ቃላት መሠረት፡ ዕለቲቱን፡ ያከበራት እንጂ፡ አያልሻራት መኾኑ ነው።

ስለዚህ፡ ይኸው፡ "ቅዳሜ ስዑር" የሚለው የተሳሳተ ስያሜ፡ በኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ዘንድ አለመኖሩ፡ ሊታወቅ ይገባል። በሌላው ስሕተት ደግሞ፡ "ቀዳሚቷና የብሉይ ኪዳኗ (አሮጌዋ) የአይሁድ" ስትባል የኖረችው፡ ይህችው አንዲቷ ሰንበት ታድሳ፡ በዘለዓለማዊቷ የአዲስ ኪዳኗ "ሰንበተ ክርስቲያን" መቀጠሏን ለማሳየትና ለማረጋገጥ፡ "ተፍጻሚተ ሰንበት" መባሏ፡ አግባብ ይኸኖራል። (ዘፀአ. ፳፥ ፰-፲፩።)

“ገብረ ሰላመ በመስቀሉ! ትንሣኤሁ አግሃደ!” ማለትም፡- “ጌታ፡ በመስቀሉ፡ ሰላምን አስገኘልን! ትንሣኤውንም በገሃድ ገለጠልን!” እያሉ፡ ካህናቱ፡ በዚህች የሰንበት ዕለት፡ ቄጠማ ይዘው፡ ለሕዝብ ክርስቲያን በማደል፡ ምሥራቹን ያስሰማሉ፤ ያዳርሳሉ።

ይኸው ሳምንት፡ ለጌታ ክብር ስለተሰጠ፡ በሕማማቱ ሰሞን፡ የሙታን፡ ጸሎተ ፍትሐት አይደረግበትም፤ ይህን የመሰለው አገልግሎት፡ ከሕማማቱ አስቀድሞ፥ ወይም፡ ከትንሣኤው ቀጥሎ ባሉት ሳምንታት ይፈጸማል።

እንግዲህ፡ እነዚህ፡ የሰሙነ ሕማማት ቀኖች፡ ለእኛ ለኪዳናውያንና ለኪዳናውያት የእግዚአብሔርና የኢትዮጵያ ልጆች፡ ምን ዓይነቱን፡ የመጨረሻ ፍጹም የተቀደሰ ዓላማ የምናካኪድባቸውና የምንፈጽምባቸው እንደኾኑ፡ እንመልከት!

መነሻው፡ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ መሢሕ፡ እናታችን ቅድስት ሥላሴ ከኾነችው፡ ከድንግል ማርያም፡ በሰውነት በመወለድና በመስቀል መከራው፡ ባስገኘልን ቤዛነቱ፡ እኛን፡ ፍጡራን ወገኖቹን፡ ለአንዴና ለመቼውም ጊዜ፡ ፈጽሞ ይቅር ያለን መኾኑን ማመን ነው።

በዚህ መሠረት፡ እያንዳንዳችን፡ በቀዳማዊቷ የትንሣኤና በዘለዓለማዊቷ የሰንበት ሕይወት ለመኖር እንችል ዘንድ፡ በየግል ንስሐችን፡ ስሕተታችንንና ኃጢአታችንን በማመን፥ የበደሉንንም ኹሉ ይቅር በማለት፡ በእውነተኛው የመንፈስ ቅዱስ አምልኪችን አማካይነት፡ እየራሳችንን፡ ለፍጹሙ የመንፈሳዊ እውቀትና ህልውና ማዕርግ ማብቃት ነው።

ከዚህ የተነሣ፡ ከጥያቄና ከአቤቱታ፥ ከልመናና ከምልጃ፡ ፈጽሞ ነጻ የኾነ፥ ምስጋናን ብቻ የተመላ ጸሎታችንን ማቅረብ ነው።

አዎን! ኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት፡ ህልውናዋንና ምስፍናዋን በሚመለከት፡ ሊታወቅ የሚገባው እውነታ፡ በተለይ፡ ካለፈው ነሐሴ ፲፮ ቀን፥ ፳፻፭ ዓመተ ምሕረት ወዲህ፡ ይፋ በወጣው መለኮታዊ ዐዋጅ አማካይነት፡ የተላለፈው መልእክት፡ ለዓለማውያኑ ሰዎች በይፋ ከተከሠተ ወዲህ፡ ለዚህ ሰሙነ ሕማማት የተመደቡት ኾኑ፡ ሌሎቹ፡ በዓመቱ ውስጥ የምናካኪዳቸው፡ የግልና የማኅበር ጸሎቶቻችን ኹሉ፡ ከጥያቄ፥ ከአቤቱታና ከልመና፡ ወደምስጋና የመሻገር ብቅዓትን እንዲያገኙ የተደረገ መኾኑን፡ ኪዳናውያንና ኪዳናውያት የእግዚአብሔርና የኢትዮጵያ ልጆች፡ በማስተዋል እንድትመለከቱትና በተግባር ላይ እንድታውሉት የምናሳስባችሁ፡ እጅግ ደስ እያለን ነው።

+ + +

የሰሙኑ ሕመምት ሥርዓተ ጸሎት።

ከሰኞ እስከ ዓርብ የሚካኔደው፡ ይህ፡ በምንባቦችና በዜማዎች የታጀበ፡ የሰግደት ጸምና ጸሎት፡ በግል፡ በቤተሰብ፡ ወይም፡ በማኅበር፡ ከምሽቱ፡ በ፩ ሰዓት፡ ከሚታው፡ በ፫ ሰዓት፡ ከሌሊቱ፡ በ፮ ሰዓት፡ ከነገሁ፡ በ፱ ሰዓት፡ ከንጋቱ፡ በ፲፪ ሰዓት፡ ከማለዳው፡ በ፩ ሰዓት፡ ከጧቱ፡ በ፫ ሰዓት፡ በቀትሩ ፮ ሰዓት፡ ከቀትር በኋላ፡ በ፱ ሰዓት፡ በሠርክ፡ በ፲፩ ሰዓት፡ በግእዝ፡ ወይም፡ በኢትዮጵያኛ፡ የዜማው፡ በዜማ፡ አለዚያ፡ በንባብ ብቻ ሊባል፡ ምንባቡም፡ በተካፋዮቹ ተሳትፎ ሊካኔድ ይቻላል።

የእየአንዳንዱ ጊዜ የመክፈቻ ጸሎት፡ ካህን/ካህኒት ካሉ በአንዳቸው፡ ከሌሉ፡ ከምእመናኑ/ከምእመናቱ መካከል፡ አረጋግጧት እና ቀደምት በኾኑት በአንዳቸው ኪዳናዊ ኢትዮጵያዊ/ኪዳናዊት ኢትዮጵያዊት ይመራል። ተካፋዮቹ፡-

- “አእትብ ገጽዮ” እያሉ፡ አራት ጊዜ በመስገድ ጸሎታቸውን ይጀምሩ። ሰግደቱ፡ ፩ዱ፡ ለእግዚአብሔር ለ፩ነቱ፡ ፫ቱ፡ ለ፫ነቱ ነው።
- የኢትዮጵያን የሃይማኖትና የቃል ኪዳን ጸሎቶች፡ በጎብረት ይበሉ።
- “ሰላም ለኪ!”ን፡ አንድ ጊዜ ሰግደው፡ ከ“ጸሎተ እግዚአብሔር ማርያም” ጋር ከጸለዩ በኋላ፡ አያይዘው፡ የዕለቱን “ውዳሴ ማርያም” በተራ እየተቀባበሉ፡ ከዳዊትም መዝሙር፡ ቢያንስ ቢያንስ አሥር መዝሙራትን ያህል በመድገም፡ ያጠቃልሉ።
- ከዚህ በኋላ፡ በኹለት ወገን ኾነው እየተቀባበሉ፡ ከዚህ የሚከተለውን ውዳሴ አምላክ፡ በግእዝ የዜማ ስልት እየዘመሩና 'አቡነ ዘበሰማያት'ን እየደገሙ ይሰገዱ! እያንዳንዱን ክፍል፡ እንደየዓቅማቸውና እንደየጊዜያቸው መጠን፡ ፫ ፫፡ ወይም፡ ፮ ፮፡ ወይም፡ ፲፪ ፲፪ ጊዜ ሊመላለሱት ይቻላል።

ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
አማኑኤል አምላኪየ! ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ኦ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ! ለከ ኃይል፡ ክብር ወስብሐት፡ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ኃይልየ፡ ወጸወንዮ፡ ውእቱ እግዚአብሔር፡ እስመ ኮንከኒ ረዳእየ፤ እብል በአኩቱት፡ “አቡነ ዘበሰማያት! ይትቀደስ ስምከ! ትምጸእ መንግሥትከ! ወይኩን ፈቃድከ፡ በከመ በሰማይ፡ ከማሁ በምድር! ሲሳየነ ዘለለዕለትነ፡ ሀበነ ዮም! ኅድግ ለነ፡ አበሳነ፡ ወጌጋየነ! ከመ ንሕነኒ ንኅድግ፡ ለዘአበሰ ለነ! ኢታብሐነ እግዚአ ውስተ መንሱት! አላ አድኅነነ፡ ወባልሃነ! እምኩሉ እኩይ! እስመ ዚአከ፡ ይእቲ መንግሥት፡ ኃይል፡ ወስብሐት፤ ለዓለመ ዓለም።

ትርጉሙ፡-

“ኃይል፡ መከታዬና ረዳቱ ለኾንከው፡ ለአንተ፡ ለአምላኬ፡ ለአማኑኤል፡ ለጌታዬ ለኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኃይል፡ ክብርና ምስጋና፡ ጽናትም፡ ለዘለዓለም፡ የአንተ ናቸው።” እያልኩ፡ 'አባታችን ሆይ! በሰማያት የምትኖር! ስምህ ይቀደስ! መንግሥትህ ትምጣ! ፈቃድህ በሰማይ እንደኾነች፡ እንዲሁ በምድር ትኾን! የዕለት እንጀራችንን ስጠን ለዛሬ! ኃጢአታችንንና በደላችንንም ይቅር በለን! እኛም የበደሉንን ይቅር እንደምንል፤ አቤቱ፡ ወደፊተና አታግባን! ከክፉ ኹሉ አድነን እንጂ። መንግሥት ያንተ ናትና! ኃይል፡ ምስጋና፡ ለዘለዓለሙ፤ አሜን!' የሚለውን ጸሎት በመድገም፡ አመሰግንሃለሁ።”

ካህኑና ሕዝቡ፡ ሰግደቱን፡ እንዲህ እያሉ ይቀጥሉ!

ለአምላክ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለሥሉስ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለማኅየዊ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለዕቦዩ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለዕዘዙ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለመንግሥቱ ይደሉ! ክብር፥ ስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለኢየሱስ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለክርስቶስ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለሕማሙ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።
ለመስቀሉ ይደሉ! ክብር፥ ወስብሐት፥ ወዕዘዝ፤ ለዓለመ ዓለም።

ቀጥሎ ያለውን፡ የመዝጊያ ጸሎት፡ እያዘሙና እየሰገዱ፡ ፤ ጊዜያት ይመልሱት!

ለከ ይደሉ ኃይል፥ ለከ ይደሉ ስብሐት፥ ወለከ ይደሉ አኩቴት፥ ኦ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ለዓለመ ዓለም።

ትርጉሙ

“ለአንድ አምላክነቱ፥ ለሦስትነቱ፥ ለሕይወትነቱ፥ ለጽናቱ፥ ለመንግሥቱ፥ ለመድኃኒትነቱ፥ ለመሢሕነቱ፥ ለተቀበላቸው መከራዎቹና ለመስቀሉ፡ ክብርና ምስጋና፥ ጌትነትም ይገባዋል! ጌታዬ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ፥ ለአንተ፡ ኃይልና ክብር፥ ምስጋናም ይገባሃል፤ ለዘለዓለሙ።”

ከዚህ በኋላ፡ እንደጊዜውና እንደኹኔታው አመቺነት፡ ከቅዱሳት መጻሕፍት፥ ከሃይማኖተ አበውና ከሊቃውንት፥ ከተአምራትና ከድርሳናት፡ ከሰኞ እስከዓርብ፡ ለሳምንቱ ዕለታትና ጊዜያት፡ የተዘጋጁትን ምንባቦችና ምስባኮች፡ እንደግብረ ሕማማቱ ሥርዓት እያወጡ ማንብብና ማዜም ይቻላል። አስፈላጊው ግን፡ በዚህ ዝግጅት ውስጥ ተካትቷል።

ከቅዱሳት መጻሕፍት የተውጣጣውና ከሰኞ እስከዓርብ ያለው፡ የየዕለቱ ምንባቦችና ምስባኮች ዝርዝር፡ በዚህ ጽሑፍ መጨረሻ ላይ ተከናውኖ ስለቀረበ፡ ሥርዓተ ጸሎቱ፡ በዚያ ዝርዝር መሠረት ይካኔዳል።

ምንባቡ እንዳበቃ፡ “ጽግዓ ዛቲ” የሚለው፡ ስለሌሎች የሚቀርበው ምስጋና፡ ከዚህ እንደሚከተለው፡ በጸሎቱ መሪ፡ በንባብ ይሰማ! ዲያቆኑ፡ በየምዕራፉ፡ ቃጭል ይደውል! ሕዝቡም፡ “አቤቱ፡ ይቅር አልከን!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ ‘እግዚአ ተሳላክክ!’ የሚለውን ተሰጥቶ፡ በዜማ እየተቀበሉ ይሰገዱ! ጸሎቱን፡ ለጊዜያቱ መከፋፈልም ይቻላል።

የጸሎቱ መሪ፡- ስለዚህ ቦታ መጽናት፥ በቅዱሳንና በቅዱሳት ስም ስለሚጠሩም ቦታዎችና ገዳሞች፥ በውስጣቸውም ስለሚኖሩ ኹሉ፥ በጠቅላላም፡ ስለዚህ ዓለም መጠበቅ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ከክፉ ኹሉ ስለጠበቃቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረዩልን።

ሕዝቡ፡- እግዚአ ተሳላክክ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በዚች ቦታና በሌሎችም ቦታዎች ስለሚገኙ፡ በነፍስ በሥጋ ታምመው ስለተፈወሱ 'ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ለእነርሱም፥ ለእኛም፡ ሕይወቱን፥ ጤንነቱን ሰጥቶ፡ በጎ ነገርን ስላደረገልን። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በባሕር፥ በየብስ፥ በአየር፥ በወንዝ፥ በቀላይ፥ በሌላውም መንገድ 'ኹሉ ስለሚጓዙ ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ በቀና መንገድ መርቶ፡ በሰላም፥ በደስታ፡ ወደመኖሪያቸው ስለመለሳቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ከእርሻ ስለሚገኝ ፍሬ፥ ስለዛፎችና ስለወይኖች፥ በዓለምም ውስጥ ፍሬን ስለምታፈራ ዛፍ 'ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ባርኮ፥ አብዝቶ፥ ከጥፋትም ጠብቆ፡ ለፍጻሜ ፍሬ ስላደረሳቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- አምላካችን ክርስቶስ፡ በገዢና በፈራጆች ፊት፡ ይቅርታንና ምሕረትን ስለሰጠን፥ ልቦናቸውንም 'ኹልጊዜ ስለሚያራራልን አመስግኑ! የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በክርስቶስ አምነው፡ ከዚህ በፊት ስላረፉት 'ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ዕረፍተ ነፍስን ስለሰጣቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- የክርስቲያን እምነት ስለደረሳቸውና ስለተፈጸመላቸው ወገኖች 'ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ለዚያ ሃይማኖት ስላበቃቸው፤ ተቀብሎም ስለባረካቸው፤ እስከመጨረሻዬቱ ሕቅታም ድረስ በቀናት ሃይማኖት ስላጸናቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- የእግዚአብሔር መንግሥት ስለሾነችው፡ ስለአገራችን ኢትዮጵያ፥ ስለቤተ ሕዝቧ፥ ስለቤተ ምልክቱና ስለቤተ ክህነቷ፥ በእነዚህ አብያቲ መናብርት ላይ ስለተቀመጡትም ሥዩማኗ፥ ስለአገልጋዮቿም 'ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ የተቋሞቹን ሀልውና ስላጸና፤ የአገልጋዮቹንም ሕይወት ስለሚጠብቅ፤ ሥዩማኑንም፡ ለኃላፊነታቸው ስለሚያበቃ። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምንህ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በቀደሙት ሰዎች ልቦና ስለመሠረታት፥ በነቢያት ቃል ስላጸናትና በሐዋርያት ጉባኤ ስለፈጸማት፥ የእርሱ ሥጋና ደም፡ ለመሥዋዕትነት ስለሚቀርብባትና የመንፈስ ቅዱስ ጸጋዎች ስለሚሰጡባት፡ ስለአንዲት ቅድስት ኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት፥ ስለአገልጋዮቿና ስለሕዝቡም ኹሉ መዳን፥ ስለቦታውም ኹሉ መጠበቅ አመስግኑ! የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ስለአንድነታችንና ስለዓለሙ ኹሉ አንድነት አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ኹላችንንም፡ በያለንበት ጠብቆ፡ በሰላም፡ ወደቅዱሱ ኪዳን የሕይወት ፍጻሜ ስላደረሰን። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ለከበረች ኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት፡ መባን (እጅ መንሻን) ስላቀረቡ ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ባርኮ ስለተቀበለላቸው። በሥራቸውም እንዲጸኑ ስለረዳቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ምእመናንን፡ በየሥፍራቸው ኹሉ፡ በቸርነት ስለሚያስቡና ለበጎ ነገር ስለሚደክሙ፡ የቀና ሃይማኖት ስላላቸው ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ አሳባቸውንና ድካማቸውን ባርኮ፡ ዋጋቸውን ስለሰጣቸው። ይቅርታውንም ስላደረገላቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ለቀሩባን የሚኾን፡ ስንዴውን፥ ዕጣኑን፥ ዘቢቡን፥ የሚነብብባቸውን መጻሕፍት፥ ሌላውንም፡ ለቤተ መቅደስ የሚያስፈልጉትን ዕቃዎች አስበው በመስጠት ስለሚያገለግሉ ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ በመንግሥተ ሰማያት፡ የበለጠውን ዋጋ ስለሚሰጣቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ስማቸውን፡ በእያንዳንዳቸው እንድንጠራ ስለሚያስፈልገን፡ በቤተ ሕዝቡ፥ በቤተ ክህነቱና በቤተ ምልክናው ዘርፍ፡ ለአገልግሎት ስለመረጥናቸው ተጠሪዎቻችን ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ጸጋውን፥ ኃይሉንና ሞገሱን አጎናጽፎ፡ በዓለሙ ባለሥልጣኖችና ሹማምንት ፊት፥ በፈራጆችም አደባባይ፡ ፍቅርን፥ መወደድን፥ መከበርን ስላደላቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳታፊ! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በደዌ ሥጋ፥ በደዌ ነፍስ ለደከሙና ለተቸገሩ፥ ባል/ሚስት ለሌላቸውና ወላጆቻቸውን ላጡ፥ ለድኅኖችና ለተጨነቁ ሰዎች፥ ዘር ለዘሩ፥ እርሻ ላረሱ ገበሬዎች፥ ለሚሸጡ፥ ለሚገዙ ነጋዴዎች፥ በማናቸውም ቦታ፥ ጭንቀቷና ሥጋቷ ለተወገደላት ሰውነት ኹሉ አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ራርቶ፡ ይቅር ስላላቸውና የቸርነቱን ሥራ ስላደረገላቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በእሥር፥ በግዙትና በምርኮኝነት ተይዘው ለተጨነቁ፥ አገር ለቅቀው ለተሰደዱ፥ በአጋንንት አሸክላም ለተያዙ ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ ከእሥርና ከግዙት፥ ከምርኮኝነትና ከስደት፥ ከአጋንንት ቍራኝነትም ስላወጣቸው። ይቅርታውንም ሰጥቶ፡ እነርሱንም፥ እኛንም ስላዳነን። ኃጢአታችንንም ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ለነፍሳቸው፡ ይቅርታን እየፈለጉ፡ ቅዱስ በኾነው በዚህ ጸሎት፡ በየሥፍራው ስለተሰበሰቡት ኹሉ አመስግኑ! ፈጣሪዎችንና አምላካችን እግዚአብሔር፡ ይቅርታውን ፈጥሮ ስላደረገላቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በዚህ ዓመት፡ ስለዝናም መዝነብ፥ ስለባሕርና ስለወንዞችም መምላት አመስግኑ! እውነተኛው አምላካችን እግዚአብሔር ወልድ ክርስቶስ፡ በረከቱን ሰጥቶ፡ እስከልካቸው ስለመላቸው። ለምድርም፡ ልምላሜዋን አጎናጽፎ፡ ደስ ስላሰኛት። ሥጋዊዉን፡ ደማዊዉን ፍጡር ኹሉ በረድኤት ስላጸና። ለእንስሳትም ኹሉ ደኅንነትን ስለሰጠ። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- በጸሎታችን እናስባቸው ዘንድ፡ “አስቡን! አትርሱን!” ስላሉን ሰዎች አመስግኑ! እግዚአብሔር፡ በበጎ ስላሰባቸው። በየጊዜውም ይቅር ስላላቸው። የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ይህችን ሳምንት፡ እግዚአብሔር፡ በበጎ ስለሚፈጽምልን፥ ከእኛም፡ የጠላትን መፈታተን አርቆ፡ ሰውነታችንን ከውድቀት ስለሚያድንልን፥ ይቅርም ስለሚለን አመስግኑ! የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን! (አቤቱ፡ ይቅር አልከን!)

የጸሎቱ መሪ:- ጌታችንና አምላካችን እግዚአብሔር፡ ራርቶ፡ ይቅር ስላለን፥ ልመናችንንም ተቀብሎ፡ ለዚያ፡ ለፋሲካው ስለሚያበቃን፥ የትንሣኤውንም ብርሃን፡ በፍጹም ደስታ ስለሚያሳየን አመስግኑ! የእኛንም ኃጢአታችንን ስላስተሰረየልን።

ሕዝቡ:- እግዚአብሔር ተሳምን!

ከዚህ ቀጥሎ፡ የጸሎቱ መሪና ሕዝቡ፡ ይህን ጸሎት፡ በዜማ እየተቀባበሉ ይሰገዱ!

ክርስቶስ አምላክነ፥ ዘመጽአ ወሐመ በእንቲአነ፥ በሕማማቲሁ ቤዘወነ!

ንሰብሐ፥ ወናልዕል ስሞ ኅቡረ፥ እስመ ውእቱ ገብረ መድኃኒተ፡ በብዝኅ ሣህሉ ወምሕረቱ!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! እብኖዲ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ታዖስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ማስያስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኢየሱስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ክርስቶስ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! አማኑኤል ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ትስቡጣ ናይናን፥ ኪርያላይሶን!

ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን! ኪርያላይሶን!

ትርጉሙ

በለእኛ ወደዚህ ዓለም መጥቶ፥ መከራን ተቀብሎ፥ ቤዛ ኾኖን ያዳነንን፡ ክርስቶስ አምላካችንን፡ እናመስግነው! ስሙንም፡ በአንድነት፡ ከፍ ከፍ እናድርግ! በብዙ ቸርነቱና ምሕረቱ፡ መድኃኒትነቱን አድርጎልናልና።

“ኪርያላይሶን! ናይናን!” የግሪክ ቃላት ሲኾኑ፡ በግእዝ፡ “እግዚአ መሐርከነ!”፥ በኢትዮጵያኛ፡ “አቤቱ፥ ይቅር አልከን!” ማለት ነው።

“እብኖዲ፥ ታዖስ፥ ማስያስ፥ አማኑኤል፥ ትስቡጣ” የአምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአምላክነት መጠሪያዎቹ ናቸው።

ኹሉም፡ አንገታቸውን ዝቅ በማድረግ፡-

“እርሱን እናመልከው ዘንድ፡ እኛን ለፈጠረ እግዚአብሔር፡ ምስጋና ይገባል።

“አምላክን ለወለደች፡ ለንግሥታችንና እናታችን፡ ድንግል ማርያም ምስጋና ይገባል።

“ኃይልና ጋሻ፥ መድኃኒትም ለኾነን፡ ለክርስቶስ፡ በእንጨት ላይ ለመስቀሉ፡ ምስጋና ይገባል።” የሚል ትርጉም ያለውን ይህን የምስጋና ቃል፡ በኅብረት ዜማ ያሰሙ!

ስብሐት ለእግዚአብሔር፡ ኪያነ ዘፈጠረ፡ ከመ ናምልኮ!

ስብሐት ለማርያም፡ እመ አምላክ፡ ንግሥትነ፤ ወእምነ!

ስብሐት ለመስቀለ ክርስቶስ፡ ዕፀ መድኃኒት፤ ኃይልነ፤ ወጸወንነ!

በሰግደቱና በሰዓቱ ጸሎት ማብቂያ ላይ፡ ሕዝቡ፡ የ'እቡነ ዘበሰማያት'ን ጸሎት፡ በለሆሳስ (በቀስታ) እያደገሙ ይቀመጡ፤ የጸሎቱ መሪ ግን፡ ቆሞ፡ ፊቱን ወደሕዝቡ መልሶ፡ እንዲህ የሚለውን የቡራኬ ጸሎት ያሰማ፡-

የኢየሱስ ክርስቶስ ማኅበር አንድነት የምትኾኑ፡ ወንድሞቼና እናቶቼ ሆይ!

በዚህ መሰብሰባችን፡ አይሁድ፡ ፋሲካቸውን ባደረጉበት በዕለተ ዓርብ፡ በቅንዓታቸው፡ ለኃጥአን አሳልፈው በሰጡት ጊዜ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የተቀበላቸውን መከራዎች፥ ሞቱን፥ ጎኑን መወጋቱን፥ ደሙን ማፍሰሱን እያሰብን ነው። ስለዚህም፡ እግዚአብሔር፡ ድካማችንንና ጸሎታችንን፥ ስግደታችንንና መዝሙራችንን ተቀብሎልናል። ከሕሊና ሥጋ የተነሣ፡ በሕሊና መንፈስ የምንሻውን ኹሉ፡ በፈቃዱ ፈጽሞልናል። ተስፋ ትንሣኤውን ሰጥቶናል። የደስታውንም ቃል አሰምቶናል። በይቅርታውና በቸርነቱ፡ ከመከራ ሠውሮናል። ደቀ መዛሙርቱን እንደጎበኛቸው፡ እኛንም፡ እንደነርሱ ጎበኝቶናል። በኃጢአት እንዳንወድቅ፡ ደግፎናል።! ከኃዘናችንም፡ አረጋግቶናል። ከድካማችንም አጽንቶናል።

ጌታችን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ፡ በደስታው ቀን፡ ከእኛ ጋር፥ እናንተን ለማገልገል የተዘጋጀሁ ከምኾን፡ ከእኔ ከወንድማችሁ/ከእኅታችሁ ጋር፥ በሩቅና በቅርብ ካሉ፡ በጸሎታችን ከተማጸኑ ወንድሞቻችንና እናቶቻችን ኹሉ ጋር፡ ኹላችንንም አንድ አድርጎ፡ በሰማዩ አባታችን ጉባኤ፡ በቀኙ ያቀመን! ዘለዓለማዊው ተድላ ደስታ ወደሚገኝበት ቤቱ፡ ወደመንግሥተ ሰማያት ያግባን! ለዘለዓለሙ፤ አሜን።

ከዚህ ቀጥሎ፡ አሰምቶ፡ “እያንዳንዳችን፡ በለሆሳስ፡ ፵፩ ጊዜ፡ 'ኪራላይሶን! እንበል!' ይበል!

በዚህ ጊዜ፡ ሕዝቡ ኹሉ ቆመው፡ በጣት አንን ቀጽጦ፡ ይህንኑ፡ “ ‘እግዚአብሔር ከእናንተ ጋር ይኹን! የሚቀጥለውን ጸሎት ወይም፡ “አቤቱ፡ ይቅር አልከን!” የሚል ትርጉም ያለውን የንስሐ ጸሎት፡ በየራሳቸው የእስትንፋስ ድምፅ ይበሉ!

ወዲያው፡ ከዚህ አያይዞ፡ “እግዚአብሔር ከእናንተ ጋር ይኹን! የሚቀጥለውን ጸሎት ለማድረስ፡ ዛሬ (ወይም፡ ነገ)፡ ከሌሊቱ፥ ወይም፡ ከመዓልቱ፡ በ ___ ሰዓት እስክትመለሱ ድረስ፡ አኹን፡ በሰላም፡ ወደየበአታችሁ ኺዱ!” ለማለት፡ “እግዚአብሔር የሁሉ ምስሌክሙ! ሑሩ በሰላም! ወንድሙ፥ ወተጋብኑ፡ በጊዜ ___ ሰዓት፡ ዘሰኑይ፥ ዘሠሉስ፥ ዘረቡዕ፥ ዘሐሙስ፥ ዘዓርብ፡ በሌሊት (አው፡ በመዓልት)” ብሎ በማወጅ፡ ሕዝቡን ያሰናብት!

የዕለቱ ሥርዓተ ጸሎት በሚያበቃበት፣ በመጨረሻው የሌሊቱ፣ ወይም፣ የመግለቱ ክፍለ ጊዜ ማብቂያ ላይ ግን፣ በዚህ፣ በላይኛው የማሰናበቻ ቡራኬ ፋንታ፣ ይህንና የማሰናበቻውን አዋጅ ያሰማ!

እነሆ! የዓለሙን ኹሉ ኅጢአት የሚያስወግድ፣ የእግዚአብሔር በግ፣ ስለእኛ፣ መከራን ተቀበለ፣ ከኃጢአት ቀንበር፣ ነጻ አወጣን፣ ከሰይጣንም እጅ፣ በክቡር ደሙ፣ መድኃኒት በኾነ መስቀሉም አዳነን።

አቤቱ! ድካማችንን፣ ጸሎታችንንም፣ ተቀበልህ! የጠላታችንን የዲያብሎስን ኃይል፣ ከእግራችን በታች ጣልኸው! የሚያጠምድበትን ወጥመዱንም፣ አራቅህልን!

ይህችን ሰዎን፣ በሰላምና በፍቅር አንድነት፣ በደህና እንደምታስፈጽመን፣ ቅድስት የኾነች፣ የትንሣኤህንም ብርሃን፣ በፍጹም ተድላ ደስታ እንደምታሳየን፣ በእመቤታችንና በንግሥታችን፣ በቅድስት ድንግል ማርያም እናትነት፣ በጻድቃንና በሰማዕታትም በረከት እናምናለን፣ አሜን።

እስከዚህ ያለው ሥርዓተ ጸሎት፣ ከሰኞ እስከ ሐሙስ፣ ከቀትር በኋላ ህ ሰዓት ድረስ ያለው ሲኾን፣ የሐሙሱ “ጎጽበተ እግር” የሚባለው፣ የእግር አጠባ ሥርዓት፣ ከዚህ እንደሚከተለው ይፈጸማል፡-

የዕለቱ ምንባብ፣ እስከቀትር በኋላ ህ ሰዓት ድረስ ያለው እንደተጠናቀቀ፣ አንዱ፣ ለእጅ የሚኾን፣ ሌላው፣ የወይን ሓረግ ቅጠል የተዘፈዘፈበት ኾኖ፣ ለእግር የሚኾን፣ ንጹሕ ውኃ፣ እስከእኩሌታቸው የመላባቸው፣ ኹለት የመታጠቢያ ሣህኖች፣ ከማበሻ ጋር፣ በጠረጴዛ ላይ ይቅረቡ!

በዚያ ላይ፣ የቡራኬውና የወንጌሉ ሥርዓተ ጸሎት፣ በጸሎቱ መሪ ይፈጸም! የጎጽበተ እግሩ ሥርዓት በሚካኔድበት ጊዜ፣ የጸሎቱ ተሳታፊዎች፣ እንዲህ የሚለውን የግእዝ መዝሙር፣ እጥበቱ እስኪያበቃ ድረስ፣ በጎብረትና ባለማቋረጥ ይዘምሩ!

ሐዋርያቲሁ ከበበ፣ እግረ አርዳኢሁ ኅፀበ፣ ኮኖሙ አበ ወእመ፣ ወመሀሮሙ ጥበበ፣ ሃሌ ሉያ።

ትርጉሙ፡

ሐዋርያቱን በዙርያው ሰበሰበ፣ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ፣ ለእነርሱ፣ አባትም፣ እናትም ኾናቸው፣ ጥበብንም አስተማራቸው፣ ከዓለም አስቀድሞ የነበረው፣ ዓለሙንም አሳልፎ የሚኖረው፣ እርሱ፣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ!

ከዚህ አስቀድሞ፣ ከዚህም በኋላ የሚባለው ምንባብ ምስባክ፣ በዕለቱ ድልድል ውስጥ ተመልክቶ ይገኛል።

የዓርቡ የስቅለት ሥርዓት

የዕለተ ዓርቡ የስቅለተ ክርስቶስ ሥርዓተ ጸሎት ምንባብ፡ እስከንጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት ድረስ ያለውን ጨምሮ ካበቃ በኋላ፡ ከማለዳው፡ ፩ ሰዓት ጀምሮ፡ በዚህ ዕለት የሚጸለዩውና የሚዘመረው ኹሉ፡ ከሰኞ እስከሐሙስ ከሰነበተው ከግእዙ ተለይቶ፡ በዕዝል የዜማ ስልት ይኾናል።

ይኸው፡ የማለዳው፡ ፩ ሰዓት ምንባብ ከመጀመሩ በፊት፡ ካህናቱና ሕዝቡ፡ የዓለሙን መድኃኒት፡ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ሕማማተ መስቀል በማሰብ፡ ቆመው፡ የተለመደውን የመክፈቻ ጸሎት እንደጨረሱ፡ ከ“ለከ ኃይሉ” መዝሙር አስቀድመው፡ በተለይ፡ ለዚህ ዕለትና መዓልት ከተመደቡት፡ የየጊዜያቱ ጸሎታት፡ የሃሌታ ዜማዎች መካከል፡ ለዚህ ሥርዓት የተመረጠውን፡ ከዚህ የሚከተለውን የመግቢያ ዜማ፡ በዕዝል ስልት ይበሉ!

የማለዳው ፩ ሰዓት

ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ! ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ! ሃሌ ሃሌ ሃሌ ሉያ!
ተሰቅለ ተሰቅለ ተሰቅለ ተሰቅለ! ወሐመ! ቤዛ ኩሉ ኮነ! ዬ! ዬ! ዬ!
በመስቀሉ ቤዘወነ! እሞት ወባልሃነ!

ትርጉሙ፡- ዓለም ሳይፈጠር አስቀድሞ የነበረውና ዓለምን አሳልፎ የሚኖረው ፈጣሪ አምላክ፡ ወዮ! ወዮ! ወዮ! ስለእኛ ሰው ኾኖ፡ መከራን ተቀበለ! ተሠቃየ! ተሰቀለ! ሞተ! በጦር ተወጋ! ተቀበረ! ስለዓለሙ ኹሉ መሥዋዕት ኾነ! እንዲህ ኾኖ በመስቀሉ፡ ከዲያብሎስ የባርነት ግዛት፡ ነጻ አወጣን! ከኃጢአት ቀንበር አላቀቀን! ከሞት ፍጹም ተቤዠን!

ከዚህ አያይዘው፡ የ“ለከ ኃይሉ”ን የስግደት ጸሎት፡ በዚያው በዕዝል ዜማ ይበሉት!

ለሰዓቱ የተመደበው ምንባብ ካበቃ በኋላ፡ “የዓመፅ ምስክሮች ተነሡብኝ! የማላውቀውንም፡ በእኔ ላይ ተናገሩ!” የሚል ትርጉም ያለው፡ እንዲህ የሚለው ምስባክ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ፡ ዘለግ ባለ የኅዘን ዜማ፡ ይዘመር!

ተንሥኡ ላዕሌየ ሰማዕተ ዐመፃ፤
ወዘኢየአምር ነበቡ ላዕሌየ፤
ተንሥኡ ላዕሌየ ሰማዕተ ዐመፃ፤

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱና እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

“የቅዱስ ወንጌልን ቃል ለመስማት የተዘጋጀን ኾነን እንገኝ ዘንድ፡ ተነሥታችሁ ቁሙና አዳምጡ!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው መመሪያ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ የኅዘን ዜማ ይዘመር!

ቁሙ ወአጽምኡ! ከመ ንኩን ድልዋነ ለሰሚአ ወንጌል ቅዱስ።

ሕዝቡ፡ እየሰገዱ፡ “ጌታችንና አምላካችን! ማርከን! ይቅርም አልኸን! ለእግዚአብሔር መንግሥትም፡ የበቃን አደረግኸን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን መልስ፡ በጎዘን ዜማ ይሰጡ!

እግዚአብሔር፡ ወአምላክነ! መሐርከነ ፤ ወተሣላልከነ፤ ወረሰይከነ ድልዋነ፡ ለመንግሥተ ሰማያት፡፡

“ማቴዎስ፡ ማርቆስ፡ ሉቃስና ዮሐንስ፡ ያወጁትን፡ ቅዱሱን የእግዚአብሔርን የምሥራች ቃል፡ እነሆ ላሰማችሁ!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለው መልእክት፡ በካህኑ/በካህንቱ፡ ልዑል የጎዘን ዜማ ይተላለፍ!

ወንጌል ቅዱስ፡ ዘዜነወ፡ ማቴዎስ፡ ወማርቆስ፡ ሉቃስ፡ ወዮሐንስ፡ ቃለ ወልደ እግዚአብሔር፡፡

ሕዝቡ፡ እየሰገዱ፡ “ጌታችንና አምላካችን ክርስቶስ ሆይ! ኹልጊዜም፡ ለአንተ፡ ምስጋና ይገባሃል!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ምላሽ፡ በጎዘን ዜማ ይሰጡ!

ስብሐት ለከ ክርስቶስ፡ እግዚአብሔር፡ ወአምላክነ፡ ኩሎ ጊዜ!

“የማይሞት ቅዱስ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ ኃያል፡ ቅዱስ ሕያው፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም የተወለደ! አቤቱ ይቅር አልኸን! የማይሞት! ቅዱስ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ ኃያል፡ ቅዱስ ሕያው፡ በዮርዳኖስ የተጠመቀ! በዕፀ መስቀል ላይ የተሰቀለ! አቤቱ ይቅር አልኸን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለው የኪዳን ጸሎት፡ ለእያንዳንዱ የወንጌሉ ምንባብ፡ መግቢያ ተደርጎ፡ በጎዘን የንባብ ድምፅ፡ በካህኑ/በካህንቱ ይሰማ!

ቅዱስ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ ኃያል፡ ቅዱስ ሕያው፡ ዘኢይመውት! ዘተወልደ እማርያም፡ እምቅድስት ድንግል! ተሣላልከነ እግዚአብሔር! ቅዱስ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ ኃያል፡ ቅዱስ ሕያው፡ ዘኢይመውት! ዘተጠምቀ በዮርዳኖስ! ወተሰቅለ ዲበ ዕፀ መስቀል፡ ተሣላልከነ እግዚአብሔር!

በመጀመሪያ፡ የማቴዎስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፡ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ በወንጀለኛ እንጨት መስቀል ላይ ሊሰቅሉት ተስማምሙ!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህንቱ የጎዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ ይስቅልዎ ለኢየሱስ ዲበ ዕፀ መስቀል ዘእቡስ፡፡

ቀጥሎ፡ የማርቆስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፤ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ ወደፍርድ አደባባይ አወጡት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህት/በካህኒቱ የካህን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ አውጽኦ ለኢየሱስ፡ ውስተ ዐውደ ምኩናን።

ከዚያ፡ የሉቃስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፤ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ የፊጥኝ ዐሥረው፡ ለጲሳጦስ፡ አሳልፈው ሰጡት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህት/በካህኒቱ የካህን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ ሐመይዎ ለኢየሱስ፤ ወመጠውዎ ለጲሳጦስ።

በመጨረሻ፡ የዮሐንስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “የካህናት አለቆች፡ ኢየሱስን፡ አሥረው ይዘው፤ ሌሊቱን ሙሉ፡ ሲመክሩበት ካደሩ በኋላ፡ ሲነጋ፡ በዚያን ጊዜ፡ የፍርድ ችሎት ወደተዘጋጀበት አደባባይ አመጡት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህት/በካህኒቱ የካህን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ወጸቢሐ፡ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት፡ አውጽኦ አፍኦ ለኢየሱስ፤ ወነበረ ዓውደ ሶቤዓ።

እዚህ ላይ፡ “ጽንዒ ዛቲ” የሚለው፡ ምስጋናና ተከታታይ ስግደት ተካክሎ፡ የሰዓቱ ሥርዓተ ጸሎት ይከናወናል።

የጧቱ፡ ፫ ሰዓት፤

ጸሎቱ፡ ከላይ በ፩ኛው ሰዓተ ጊዜ፡ የተካከረውን ሥርዓትና ተራ የሚከተል ኾኖ፡ የመልእክቶቹ ፍሬ ነገር ግን፡ ከዚህ የሚቀጥለውን ይዞ ይቀርባል፡-

“አቤቱ! የሚያጠቁኝን፡ ተከላከልልኝ! የሚዋጉኝንም፡ ተዋጋልኝ!” የሚል ትርጉም ያለው፡ የመዝሙር ፴፬፡ የመግቢያ ቃላት፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ፡ ዘለግ ባለ የካህን ዜማ፡ ይሰማ!

ግፍያሙ እግዚአ፡ ለእለ ይገፍዑኒ!
ጽብአሙ እግዚአ፡ ለእለ ይጸብኡኒ
ግፍያሙ እግዚአ፡ ለእለ ይገፍዑኒ!

ሕዝቡ፡ ይህንኑ ቃል፡ እየሰገዱ፡ ተቀብለው ይዘምሩት!

መዝሙሩ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ የካህን ውርድ ንባብ፡ እሰባት ቦታዎች ላይ እየታረፈ፡ ከመጀመሪያው አንሥቶ ይሰማ!

ንባቡ ባረፈ ቀጥር፡ ይህንኑ፡ “ግፍያሙ እግዚአብሔር ለእለ ይገፍዱኝ!” የሚለውን የአቤቱታ ቃል፡ በዚያው ዜማ፡ በካህኑ/በካህኒቱ ይዘም!

ሕዝቡ፡ ይህንኑ ቃል፡ እየሰገዱና እየተቀበሉ፡ አንዳንድ ጊዜ ይዘምሩት!

“ብዙ ውሾች ከበቡኝ! ክፉዎችም፡ በየማኅበሮቻቸው ተደራጅተው ያዙኝ!”

የሚል ትርጉም ያለው፡ እንዲህ የሚለው ምስባክ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ፡ ዘለግ ባለ የኅዝን ዜማ፡ ይዘመር!

ዐገቱኒ ከለባት ብዙኃን፤
ወአኅዙኒ ማኅበሮሙ ለእኩያን
ዐገቱኒ ከለባት ብዙኃን፤

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱና እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

የወንጌሉ ምንባብ ጸሎት፡ ከላይ፡ በጆኛው ሰዓት በቀረበው መልክ በሚካኼድበት ጊዜ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ጧት ፫ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን ይዘው፡ ሊሰቅሉት ወስዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የኅዝን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ አኅዝዎ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ፡፡

ቀጥሎ፡ የማርቆስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጲላጦስ፡ ኢየሱስን ካስገረፈው በኋላ፡ ጊዜው፡ ጧት ፫ ሰዓት ሲኾን፡ ሊሰቅሉት ወስዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የኅዝን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ ቀዳሼ ጲላጦስ፡ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ፡፡

ከዚያ፡ የሉቃስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ጧት ፫ ሰዓት ሲኾን፡ በርባንን አድኖላቸው፡ ኢየሱስን ግን፡ ይስቅሉት ዘንድ ሰጣቸው፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የኅዝን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ አሕዩወ ሎሙ በርባንሃ፡ ወወሀቦሙ ኢየሱስሃ ይስቅሉ፡፡

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ጧት ፫ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን፡ ወደፍርድ አደባባይ አወጡት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የኅዝን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ሠለስቱ ሰዓት፡ ወሰድዎ ለኢየሱስ፡ ውስተ ዐውደ ምኾናን፡፡

እዚህ ላይ፡ “ጽንዓ ዛቲ” የሚለው፡ ምስጋናና ተከታታዩ ስግደት ተካክሎ፡ የሰዓቱ ሥርዓተ ጸሎት ይከናወናል፡፡

የቀትሩ፡ ፮ ሰዓት፤

ጸሎቱ፡ ከላይ በ፩ኛው ሰዓተ ጊዜ፡ የተካኔደውን ሥርዓትና ተራ የሚከተል ኾኖ፡ የመልእክቶቹ ፍሬ ነገር ግን፡ ከዚህ የሚቀጥለውን ይዞ ይቀርባል፡-

“አቤቱ! አምላካችን! ሊቃችን! ለእኛ፡ ቤዛ ኾነህ፡ ቅዱስ ደምህን ላፈሰስህበት መስቀልህና ለቅድስቲቱ ትንሣኤህ እየሰገድን፡ ኹላችን እናመሰግንሃለን!” የሚል ትርጉም ያለው፡ እንዲህ የሚለው፡ የምስክርነትና የምስጋና ቃል፡ ዘለግ ባለ፡ የካህኑ/የካህንቲቱ የኅዘን ዜማ ይሰማ!

ለመስቀልክ ንሰግድ ኦ ሊቅነ፤
ወለትንሣኤክ ቅድስት፡ ንሱብሕ ኩልነ፤
ይእዜኒ፥ ወዘልፈኒ።

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ተቀብለው፡ ሦስት ጊዜ ይዘምሩት!

ከዚህ ቀጥሎ፡ “እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ፤ አጥንቶቼንም ኹሉ ቈጠሩ።” የሚል ትርጉም ያለው፡ እንዲህ የሚለው፡ የምስጋና መዝሙር፡ ዘለግ ባለ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ፡ የኅዘን ዜማ፡ ይዘመር!

ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፤
ውኑለቀ ኩሉ አዕዕምትየ፤
ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፤

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱና እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

የወንጌሉ ምንባብ ጸሎት፡ ከላይ፡ በ፩ኛው ሰዓት በቀረበው መልክ በሚካኔደበት ጊዜ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፮ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስን፡ ልብሱን አልብሰው፥ መስቀሉን አሸክመው፡ ሊሰቅሉት ወሰዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህንቲቱ የኅዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ አልበስዎ አልባሲሁ፡ ለኢየሱስ፡ ወወሰድዎ ይስቅልዎ።

ቀጥሎ፡ የማርቆስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፮ ሰዓት ሲኾን፡ ሊሰቅሉት ሲወስዱት፡ ስለደከመባቸው፡ ስምዖን የተባለውን መንገደኛ፡ መስቀሉን ይሸከም ዘንድ አስገደዱት፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህንቲቱ የኅዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ አበጥዎ ለስምዖን፡ ከመ ይጹር መስቀሉ።

ከዚያ፡ የሉቃስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፣ ፮ ሰዓት ሲኾን፣ ኢየሱስን፡ 'ቀራንዮ' በተባለው ሥፍራ ሰቅሎት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የካዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ ሰቀልዎ ለኢየሱስ፡ በቀራንዮ መካን።

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፣ ፮ ሰዓት ሲኾን፣ ሊቃነ ካህናቱ፣ ቀትር ሣለ፡ ኢየሱስን፣ በኹለት ወንበዴዎች መካከል ሰቀሉት!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የካዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ስድስቱ ሰዓት፡ ቀትር ሶቤሃ፡ ሊቃነ ካህናት፡ ሰቀልዎ ለኢየሱስ፡ ማዕከለ ክልኤ ፈያት።

ይህ ምንባብና ጸሎት እንዳበቃ፡ ካህናቱ፡ እመሬት ላይ ተቀምጠው፣ ራሳቸውን ሸፍነውና አንገታቸውን እየጉልበታቸው ላይ ደፍተው፡ “አቤቱ፡ በመንግሥትህ በተገለጥህ ጊዜ አስበን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን የግሪክኛ ቃለ ጸሎት፡ ፩ ጊዜ፡ በካዘን ዜማ ያሰሙ!

አምንስቲቲ፡ ሙኪርያ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!
አምንስቲቲ፡ ሙዓግያ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!
አምንስቲቲ፡ ሙዳሱጣ፡ አንቲ ፋሲልያሱ!

ሕዝቡም፡ ከካህናቱ ጋር ዐብረው፡ የዚሁ፡ የግሪክኛው ጸሎት፡ ተመሳሳይ የኾነውን ግእዙን፡ እንዲህ እያሉ፡ ቆመውና እየሰገዱ ያዟሙት!

ተዘከረኝ እግዚአ፡ በውስተ መንግሥትከ፤
ተዘከረኝ እግዚአ፡ ኦ ሊቅኝ፤
ተዘከረኝ እግዚአ፡ በውስተ መንግሥትከ፤

በመጨረሻ፡ ኹሉም በኅብረት፡ “አቤቱ፡ በቅዱስ መስቀልህ ላይ ተሰቅለህ ሣለህ፡ በቀኝህ የተሰቀለውን ወንጀለኛ፡ በመንግሥትህ እንዳስብኸው፡ እኛንም፡ አስበን!” የሚል ትርጉም ያለውንና እንዲህ የሚለውን ማጠቃለያ ጸሎት ያዟሙት!

በከመ ተዘከርከ፡ ለፈያታዊ ዘየማን፣ እንዘ ሀሎክ ዲበ ዕፀ መስቀል ቅዱስ።

እዚህ ላይ፡ “ጽንዓ ዛቲ” የሚለው፡ ምስጋናና ተከታታዩ ስግደት ተካኼዶ፡ የሰዓቱ ሥርዓተ ጸሎት ይከናወናል።

የቀትሩ በኋላ ፱ ሰዓት፤

ጸሎቱ፡ ከላይ በ፩ኛው ሰዓት ጊዜ፡ የተካኔደውን ሥርዓትና ተራ የሚከተል ኾኖ፡ የመልእክቶቹ ፍሬ ነገር ግን፡ ከዚህ የሚቀጥለውን ይዞ ይቀርባል፡-

“የማይሞት መለኮት፡ ስለእኛ፡ የሞት ጽዋን ተቀብሎ፡ በሰውነቱ ሞተ! ወዮ ለዚህ አንክሮ ይገባል!” የሚል ትርጉም ያለውን፡ የተዘክሮ ቃል፡ ካህናቱ፡ በታላቅ የጎዘን ዜማ ድምፅ፡ እንዲህ እያሉ ያሰሙ!

አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!
አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!
አ! ዘጥዕመ ሞተ በሥጋ!

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱ፡ ተቀብለው፡ ሦስት ጊዜ ይዘምሩት!

ከዚህ ቀጥሎ፡ “ለመብሌ፡ ሓሞትን ሰጡኝ፤ ለጥማቴም፡ ሆምጣጤ አጠጡኝ።” የሚል ትርጉም ያለው፡ የምስጋኔ መዝሙር፡ ዘለግ ባለ፡ በዲያቆኑ/በዲያቆኒቱ፡ የጎዘን ዜማ፡ ይዘመር!

ወወደዩ ሓሞተ ውስተ መብልዕየ፤
ወአስተዩኒ ብሒአ ለጽምእየ፤
ወወደዩ ሓሞተ ውስተ መብልዕየ።

ሕዝቡ፡ ይህንኑ፡ እየሰገዱና እየተቀበሉ፡ ሦስት ጊዜ መላልሰው ይዘምሩት!

የወንጌሉ ምንባብ ጸሎት፡ ከላይ፡ በ፩ኛው ሰዓት በቀረበው መልክ በሚካኔደበት ጊዜ፡ በመጀመሪያ፡ የማቴዎስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፱ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ 'አምላኬ! አምላኬ!' ብሎ፡ በቃሉ ጩኸ ተጣራ።” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የጎዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ጸርሐ ኢየሱስ በቃሉ፡ ወይቤ፡ “ኤሎሂ! ኤሎሂ!”

ቀጥሎ፡ የማርቆስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፱ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ ድምፁን፡ በቃሉ፡ ጩኸ ካሰማ በኋላ፡ ነፍሱ፡ ከሥጋው ተለየች!” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የጎዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ገበረ ኢየሱስ፡ በቃሉ፡ ወወጽአት መንፈሱ ሰቤሃ።

ከዚያ፡ የሉቃስ የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፱ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ በቃሉ ጮኸ! ነፍሱንም፡ ከሞት ኃይል ታድጎ፡ አደራ አስጥበቀ፤” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የነዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ ከልሓ ኢየሱስ በቃሉ፡ ወአማሕፀነ ነፍሶ እሞት፡፡

በመጨረሻ፡ የዮሐንስን የወንጌል ንባብ ሲያበቃ፡ “ጊዜው፡ ፱ ሰዓት ሲኾን፡ ኢየሱስ፡ ራሱን ዘንበል አድርጎ፡ 'ኹሉ ተፈጸመ!' አለ፡፡” የሚል ትርጉም ያለውና እንዲህ የሚለው ዝክረ ነገር፡ በካህኑ/በካህኒቱ የነዘን ዜማ ይታወስ! ሕዝቡም ተቀብለው፡ እየሰገዱ ይዘምሩት!

ጊዜ ተስዓቱ ሰዓት፡ አጽኑን ርእሶ ኢየሱስ፡ ወይቤ፡ “ተፈጸመ ኩሉ!”

እዚህ ላይ፡ “ጽንዓ ዛቲ” የሚለው፡ ልመናና ተከታታይ ስግደት ተካክሎ፡ የሰዓቱ ሥርዓተ ጸሎት ይከናወናል፡፡

የሥርዓተ ጸሎት፡ ጸሎቱና ስግደቱ ማጠቃለያ፤

ካህናቱ፡ ቀጥለው፡ ከሥርዓቱ ተካፋዮች መካከል፡ የግል ንስሐቸውን ለማድረስ፡ ወደእነርሱ የሚቀርቡትን ተነሳሽያን (ንስሐ ተቀባዮች)፡ የርግበ ኖሩ፡ የምሥራች ቀምበጥ ምሳሌ በኾነው፡ በወይራ ቅጠል ዝንጣሬ፡ ትከሻቸውን በመጠብጠብ፡ እንደየዓቅማቸው የንስሐ ስግደትን ይሰጧቸዋል፤ በዚህም፡ የስቅለተ ዓርቡ ሥርዓተ ጸሎት፡ ጸሎትና ስግደት ይፈጸማል፡፡

ይህ እንደተከናወነ፡ በካህናቱ መሪነት፡ በእንተ ማርያምን የያዘ፡ የ፲፪፡ ፲፪ ጊዜ እግዚአታን ያድርሱ!

ከዚህ በኋላ፡ ካህናቱና ሕዝቡ፡ “አምላካችንና መድኃኒታችን፡ ሊቀ ካህናችንና ንጉሠ ነገሥታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ሰው ኾኖ በተቀበላቸው ፈተናዎችና መከራዎች፡ ዲያብሎስን ድል አደረገልን፤ ተስቅሎ ባፈሰሰው ደሙ፡ ኃጢአትን ደምሰሰልን፤ በመሞቱና በመቀበሩ፡ ሞትንና መቃብርን አጠፋልን፤” ሲሉ፡ እንዲህ እያሉ፡ እየዘመሩ ያሸበሸባሉ፡፡

ይህ የሚያሸበሸቡት ዝማሬ፡ ሙሴ፡ በእግዚአብሔር ተአምራዊ ኃይል፡ የእሥራኤልን ሕዝብ፡ ከባርነት፡ ከመቅደፍትና ከሞት፡ ነጻ አውጥቶ፡ ከግብፅ፡ ወደምድረ ከነዓን እየመራ፡ በሚጓዙበት ጊዜ፡ ከኤርትራ ባሕር ሲደርሱ፡ የፈርዖን ሠራዊት፡ ከኋላቸው መጥቶባቸው፡ ሣለ፡ ባሕሩ፡ ከኹለት ተከፍሎላቸው፡ በደጎና ስለተሻገሩ፡ ጠላቶቻቸው ግን፡ ሠጥመው ስላለቁ፡ በታላቅ ደስታ ኾነው፡ ለፈጣሪያቸው የዘመሩት ነው፡፡

“በፍጥረቱ ኹሉ የተመሰገን፡ ምስጉን እግዚአብሔርን፡ እኛም እናመሰግነዋለን!” የሚል ትርጉም ያለው፡ ይኸው ዝማሬ፡ እንዲህ ይነበባል፡-

ንሴብሐ፥ ንሴብሐ ለእግዚአብሔር፤ ስቡሐ ዘተሰብሐ፥ ስቡሐ ዘተሰብሐ፡፡

ሽብሸባው፡ ባጭሩ እንዳበቃ፡ ካህናቱ፡ ወይም፡ የጸሎቱ መሪ፡ ሕዝቡን፡ በቡራኬ ጸሎት ያሰናብቱና፡ የዕለቱ ሥርዓት ፍጻሜ ይኾናል፡፡

የምንባቦችና ምስባኮች ዝርዝር፡

ከቅዱሳት መጻሕፍት የተውጣጠው፡ የሰሙኑ ሕማማት፡ የየዕለቱ ምንባቦችና ምስባኮች ዝርዝር፡ ከዚህ የሚከተለው ነው፡-

የሰኞ

፩ኛ፡ እሁድ፡ በምሽቱ፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሶፎ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፲፪።

ምስባክ፡- መዝ. ፳፯፡ ቁ. ፯-፰።
እሴብሕ ወእዜምር ለእግዚአብሔር፤ ለእግዚአብሔር፡ እቀኛለሁ፤ እዘምርለታለሁ፤
ስምዓኒ እግዚአብሔር ያልደዘሰኛልኩ ንቤክ፤ አቤቱ፡ ወደአንተ የጮኸሁትን ቃሌን ስማ!
ተሳሳተ ወስምዓኒ፡ ለክ ይብለክ ልብዩ። ልቤ፡ “ማረኝና አድምጠኝ!” ይልሃል።

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፳-፴፯።

፪ኛ፡ እሁድ፡ በማታው፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሶፎ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፲፬-፲፰።

ምስባክ፡- መዝ. ፳፰፡ ቁ. ፯-፱፤ ፳-፴።
አድጎን ሕዝብክ፡ ወባርክ ርስተክ፤ ሕዝብህን አድን! ርስተህንም ባርክ!
ርዕዮሙ ወአልዕሎሙ እስከለዓለም፤ ጠብቃቸው፡ እስከዘለዓለምም ከፍ አድርጋቸው፤
ይትባረክ እግዚአብሔር እስመ ሰምዓኒ ቃለ ስእለትዮ። እግዚአብሔር ይመስገን የልመናዬን ቃል ሰምቶኛልና።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፱፡ ቁ. ፲፰-፳፪።

፫ኛ፡ ሰኞ፡ በሌሊቱ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኢዬ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፭-፲፮።

ምስባክ፡- መዝ. ፳፱፡ ቁ. ፩-፪።
አምጽኡ ለእግዚአብሔር ውሉደ አማልክት፤ የአምላክ ልጆች ሆይ! ለእግዚአብሔር አምጡ!
አምጽኡ ለእግዚአብሔር ዕጉሉ ሓራጊት፤ ለእግዚአብሔር፡ የበግ ጠቦት አምጡ!
አምጽኡ ለእግዚአብሔር ክብረ ወስብሓተ። ክብርና ምስጋናን ለእግዚአብሔር አምጡ!

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፴፪-፴፬።

፬ኛ፡ ሰኞ፡ በነግሁ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሚክ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፫-፲፩።

ምስባክ፡- መዝ. ፲፯፡ ቁ. ፫-፬።
ሐወጽከኒ ሌሊተ፡ ወፈተንኮ ለልብዩ፤ በሌሊት ኅበኘኸን፡ ልቤንም ፈተንኸው፤
አመክርከኒ፡ ወኢተረክበ ዐመፃ በላዕሌዩ፤ ፈተንኸን፤ ዐመፃም አልተገኘብኝም፤
ከመ ኢይንብብ አፋዩ፡ ግብረ ዕንላመሕያው፤ የሰውን ሥራ አፊ እንዳይናገር፡ ፈቃዴ ነው።

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፳፯-፴፫።

፭ኛ፡ ሰኞ፡ በገጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሚክ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፬።

ምስባክ፡- መዝ. ፲፯፡ ቁ. ፵፰።
ዘይባልሐኒ እምጸላእትዮ ምንስዋን፤ ከጠላቶቼ የሚታደገኝ፡ እርሱ ነው፤
ወዘያሌዕለኒ እምእለ ቆሙ ላዕሌዩ፤ በእኔም ላይ ከቆሙ፡ ከፍ ከፍ ታደርገኛለህ፤
እምብእሲ ገፋዒ ባልሐኒ። ከግፈኛ ሰው ታድነኛለህ።

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፲፯፡ ቁ. ፲፱-፳፫።

፮ኛ፡ ሰኞ፡ በማለዳው፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፴፩፤
ኢሳ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፩-፱፤
ሲራ. ምዕ. ፩።

ምስባክ፡- መዝ. ፸፩፡ ቁ. ፲፰-፲፱።
ይትባረክ እግዚአብሔር አምላክ እሥራኤል፤ የእሥራኤል አምላክ እግዚአብሔር ይባረክ፤
ዘገብረ መንክረ ዐቢዮ ባሕቲቱ፤ ብቻውን፡ ታላላቅ ተአምራትን የሚያደርግ፤
ወይትባረክ ስመ ስብሐቲሁ። የምስጋናው ስም ይባረክ!

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፲፫-፳፯።

ጌኛ፡ ሰኞ፡ በጧቱ፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኢሳ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፳፩-፴፫፤
ኢዩ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፳፩-፴፪፤
ኢዩ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፳፩፤
ኤር. ምዕ. ፱፡ ቁ. ፲፪-፲፱።

ምስባክ፡- መዝ. ፻፳፩፡ ቁ. ፩-፪።

ተፈሳሽ፡ እስመ ይቤሉኒ፡ ቤተ እግዚአብሔር ነጋዳ፡ ወደእግዚአብሔር ቤት እንኪድ ስላሉኝ ደስ አለኝ፤
ወቆማ እገሪነ ውስተ አዕጻድኪ ኢየሩሳሌም፤ ኢየሩሳሌም ሆይ! እግሮቻችን በአደባባዮችሽ ቆሙ፤
ኢየሩሳሌምስ፡ ሕንፃት ከመ ሀገር። ኢየሩሳሌምስ፡ እንደተገጠጠች ከተማ ታንፃለች።

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፩፡ ቁ. ፲፰-፳፪።

፳ኛ፡ ሰኞ፡ በቀትሩ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፀአ. ምዕ. ፴፪፡ ቁ. ፯-፲፭፤
ጥቢ. ምዕ. ፩።

ምስባክ፡- መዝ. ፻፳፩፡ ቁ. ፬።

እስመ ህዩ ዐርጉ አሕዛብ፤ አሕዛብ፡ ወደዚያ ይወጣሉ፤
ሕዝብ እግዚአብሔር ስምዎ እሥራኤል፤ የእሥራኤል ምስክሮች፡ የእግዚአብሔር ነገዶችም፤
ከመ ይግነዩ ለስምክ እግዚአ። የእግዚአብሔርን ስም ያመሰግኑ ዘንድ።

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፲፪-፳፭።

፱ኛ፡ ሰኞ፡ በቀትር በኋላ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፩-፳፫፤
ኢሳ. ምዕ. ፵፡ ቁ. ፩-፳፤
ምሳ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፱።

ምስባክ፡- መዝ. ፳፬፡ ቁ. ፭።

ስምዓን አምላክነ ወመድኃኒነ፤ አምላካችን፡ መድኃኒታችን ሆይ! ስማን!
ተስፋሆሙ፡ ለኮሎሙ አጽናፊ ምድር፤ በምድር ዳርቻ ላሉት ኹሉ፡ ተስፋቸው፡
ወለእለሂ ውስተ ባሕር ርሑቅ። በሩቅ ባሕር ውስጥ ላሉትም፡ አንተ ነህ።

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፩፡ ቁ. ፳፫-፳፯።

፲ኛ፡ ሰኞ፡ በሠርክ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፳፬፤
ኢሳ. ምዕ. ፶፤
ኢሳ. ምዕ. ፳፮፤
ሲራ. ምዕ. ፪፤
ሆሴ.. ምዕ. ፲፬።

ምስባክ፡- መዝ. ፲፪፡ ቁ. ፪-፫።
ወትጼዕረኒ ልብዩ ኩሎ አሚረ፤ ልቤ እስከመቼ ኹልጊዜ ያስጨንቀኛል?
እስከ ማእዘኑ ይትዔበዩ ጸላእትዮ ላዕሌዮ፤ እስከመቼ ጠላቴ፡ በላዬ ይጓደዳል?
ነጽረኒ ወስምዓኒ እግዚአ አምላኪዮ። አቤቴ አምላኬ፡ እየኝ! ስማኝም።

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፶፩-፶፬።

የማግሰኞ

፩ኛ፡ ሰኞ፡ በምሽቱ፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘካ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፮።

ምስባክ፡- መዝ. ፰፩፡ ቁ. ፭-፮።
ወባሕቱ ለእግዚአብሔር ትገኒ ነፍስዮ፤ ነገር ግን፡ ነፍሴ፡ ለእግዚአብሔር ትገዛለች፤
እስመ ኅቤሁ ተስፋዮ፤ ተስፋዬ፡ ከእርሱ ዘንድ ናትና፤
እስመ ውእቱ አምላኪዮ ወመድኃኒዮ። እርሱ፡ አምላኬም፡ መድኃኒቴም ነውና።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፳፪-፴፫።

፪ኛ፡ ሰኞ፡ በማታው፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሚል. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፰።

ምስባክ፡- መዝ. ፲፪፡ ቁ. ፫-፬።
ነጽረኒ ወስምዓኒ እግዚአ አምላኪዮ፤ አቤቴ አምላኬ፡ እየኝ! ስማኝም!
አብርሃን ለአዕይንትዮ ከመ ኢይነማ ለመዋት፤ ለሞት እንዳልተኛ፡ ዓይኖቼን አብራ!
ወከመ ኢይበሉኒ ጸላእትዮ፡“ሞእናሁ!” ጠላቴ፡ “አሸነፍሁት!” እንዳይል።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፴፩-፴፭።

፫ኛ፡ ማግሰኞ፡ በሌሊቱ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሆሴ. ምዕ. ፬፡ ቁ. ፲፭-፲፱።
ሆሴ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፩-፯።

ምስባክ፡- መዝ. ፺፡ ቁ. ፪-፫።
አምላኪያ ወረዳኢያ፡ ወእትዌከል ቦቱ፤ በአምላኬና በመሸሸጊያዬ፡ በእርሱ እታመናለሁ፤
እስመ ውእቱ ይባሉሉኒ፡ እመሥገርት ነፃዊት፤ እርሱ፡ ከአዳኞች ወጥመድ ያድነኛል፤
ወእምነገር መደንግዕ። ከሚያስደነግጥም ነገር ኹሉ።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፳፩፡ ቁ. ፴፬-፴፰።

፬ኛ፡ ማግሰኞ፡ በነግሁ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሆሴ. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፲፪-፲፭፤
ሆሴ. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፩-፪።

ምስባክ፡- መዝ. ፴፪፡ ቁ. ፲-፲፩።
እግዚአብሔር ይመይጥ ምክርሙ ለአሕዛብ፤ እግዚአብሔር የአሕዛብን ምክር ያጠፋል፤
ወይመይጥ ኅሊናሆሙ ለሕዝብ፤ የሕዝብንም አሳብ ይመልሳል፤
ወምክሩስ ለእግዚአብሔር ይሄሉ ለዓለም። የእግዚአብሔር ምክር ግን፡ ለዘለዓለም ይኖራል።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፴፯-፵፪።

፭ኛ፡ ማግሰኞ፡ በንጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- አሞ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፯-፲፬።

ምስባክ፡- መዝ. ፻፳፩፡ ቁ. ፬-፭።
እስመ ህዩ ዐርጉ አሕዛብ፤ አሕዛብ፡ ወደዚያ ይወጣሉ፤
ሕዝብ እግዚአብሔር፡ ስምዕ እሥራኤል፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ፡ የእሥራኤል ምስክር፤
ከመ ይግነዩ ለስምከ ቅዱስ። ቅዱስ ስምህን ያመሰግኑ ዘንድ።

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፴፪-፴፯፤
ማር. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፩-፪።

፮ኛ፡ ማግሰኛ፡ በማለዳው፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፩-፰፤
ኢዮ. ምዕ. ፳፫ እና ፳፬፤
ኢሳ. ምዕ. ፩፡ ፳፩-፴፩፤
ሆሴ. ምዕ. ፬፡ ፩-፰፤

ምስባክ፡- መዝ. ፴፬፡ ቁ. ፬-፭፤
ለይትጎፈሩ ወይጎሰሩ ኩሎሙ
እለ የጎሥሥዋ ለነፍስየ፤ ነፍሴን የሚሹ ኹሉ፡ ይፈሩ!
ለይግብኡ ድጎሬሆሙ ወይትጎፈሩ ይጎሥቀሉም፤
እለ መከሩ እኩየ መከሩ ላዕሌየ፤ ክፋትን በእኔ ላይ የሚያስቡ
ለይኩኑ ከመ ጸበል፡ ዘቅድመ ገጸ ነፋስ፡ ይፈሩ፤ ወደኋላቸውም ይበሉ!
በነፋስ ፊት እንዳለ ትቢያ ይኹኑ!

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፮፡ ቁ. ፩-፲፮፤

፯ኛ፡ ማግሰኛ፡ በጧቱ፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘዳግ. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፲፩-፲፱፤
ሲራ. ምዕ. ፫፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፻፲፰፡ ቁ. ፻፶፬-፻፶፭፤
ፍታሕ ፍትሕየ ወባልሐኒ፤ ፍርዴን ፍረድ! አድነኝም፤
ወበእንተ ቃልከ አሕየወኒ፤ ስለቃልህ ሕያው አድርገኝ!
ርጉቅ ሕይወት እምኃጥአን፡፡ ሕይወት፡ ከኃጥአን ሩቅ ናት፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፴፯-፴፱፤
ማቴ. ምዕ. ፳፬፡ ቁ. ፩-፪፤

፰ኛ፡ ማግሰኛ፡ በቀትሩ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሕዝ. ምዕ. ፳፩፡ ቁ. ፫-፲፯፤
ሲራ. ምዕ. ፬፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፲፯፡ ቁ. ፲፯-፲፰፤
ወአድነነኒ እምፀርየ ጽኑዓን፤ ከብርቱዎች ጠላቶቼ፡ ከሚጠሉኝም አዳነኝ፤
ወእምጸላእትየ እስመ ይኼይሉኒ፤ በርትተውብኝ ነበርና፤ ፤
ወበጽሑኒ በዕለተ ምንዳቤየ፡፡ በመከራዬ ቀን ደረሱብኝ፡፡

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፲፪-፳፤

፱ኛ፡ ማግሰኛ፥ በቀትር በኋላ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፯፥ ቁ. ፭-፳፪፤
ዘፍጥ. ምዕ. ፯፥ ቁ. ፩-፳፬፤
ዘፍጥ. ምዕ. ፰፥ ቁ. ፩-፳፪፤
ዘፍጥ. ምዕ. ፱፥ ቁ. ፩-፯፤
ምሳ. ምዕ. ፱፥ ቁ. ፩-፪፤
ኢሳ. ምዕ. ፵፥ ቁ. ፱-፴፩፤
ዳገ. ምዕ. ፯፥ ቁ. ፪-፳፰።

ምስባክ፡- መዝ. ፳፬፥ ቁ. ፩-፪።
ጎቤከ እግዝአ አንቃዕዶኩ ነፍሰየ አምላኪየ፤ አቤቱ አምላኬ! ነፍሴን ወዳንተ አነሣለሁ፤
ወኪያከ ተወከልኩ እግዚአ ወኪይትኅፈር አቤቱ! በአንተ ታምኛለሁና፤
ለዓለም፤ ለዘለዓለም አላፍርም፤
ወኪይሥሐቁኒ ጸላእትየ። ጠላቶቼ በእኔ አይሣቁብኝ!

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፬፥ ቁ. ፫-፴፭።

፲ኛ፡ ማግሰኛ፥ በሠርክ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኢሳ. ምዕ. ፳፱፥ ቁ. ፭-፳፩፤
ኢሳ. ምዕ. ፳፰፥ ቁ. ፲፮-፳፯፤
ምሳ. ምዕ. ፯፥ ቁ. ፳-፴፭፤
ምሳ. ምዕ. ፯፥ ቁ. ፩-፬፤

ምስባክ፡- መዝ. ፵፬፥ ቁ. ፯-፯።
መንበርከ እግዚአ ለዓለመ ዓለም፤ አቤቱ! ዙፋንህ ለዘለዓለም ነው፤
በትረ ጽድቅ፥ ወበትረ መንግሥትክ፤ የመንግሥትህ በትር፡ የእውነት በትር ነው፤
አፍቀርከ ጽድቀ፥ ወዐመፃ ጸላእከ። አውነትን ወደድህ፥ ዓመፃንም ጠላህ።

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፭፥ ቁ. ፲፬-፵፯።
ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፩-፪።

የረቡዕ

፩ኛ፡ ማግሰኛ፥ በምሽቱ፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሕዝ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፲፰-፳፪።

ምስባክ፡- መዝ. ፶፰፥ ቁ. ፲፮-፲፯።
ረዳኢየ አንተ ወለከ እዜምር ለአምላኪየ፤ ረዳቱ አንተ ነህ፤ ለአንተ ለአምላኬ እዘምራለሁ፤
እስመ አምላኪየ ወምስካይየ አንተ፤ አንተ አምላኬ፥ መጠጊያዬም ነህና፤
አምላኬ፡ ምሕረቴም ነህ።

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፩-፲፬።

፪ኛ፡ ማግሰኞ፡ በማታው፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	አሞ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፲፰-፳፯፡፡
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፬፡ ቁ. ፬፡፡
ብፁዕ ዘጎረይኮ ወዘተወከፍኮ፤	አንተ የመረጥከው ብፁዕ ነው፤
ወዘአጎደርኮ ውስተ አዕጻዲክ፤	በአደባባዮችህ እንዲያድር የተቀበልኸው፤
ጸገብን እግዚአ እምበረከተ ቤትከ፡፡	አቤቱ! ከቤትህ በረከት ጠገብን፡፡
ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፬፡ ቁ. ፴፯-፶፩፡፡

፫ኛ፡ ረቡዕ፡ በሌሊቱ፡ ፯ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ኤር. ምዕ. ፲፯፡ ቁ. ፩-፲፫፡፡
ምስባክ፡-	መዝ. ፻፩፡ ቁ. ፩-፪፡፡
ስምአኒ እግዚአ ጸሎትየ፤	አቤቱ፡ ጸሎቴን ስማኝ!
ወይብጻሕ ቅድሚክ ገዳርየ፤	ጩኸቴም ወደአንተ ይድረስ!
ወኢትሚጥ ገጸክ እምኔየ፡፡	ፊትህን ከእኔ አትመልስ!
ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፭፡ ቁ. ፩-፲፫፡፡

፬ኛ፡ ረቡዕ፡ በነግሁ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ሆሴ. ምዕ. ፱፡ ቁ. ፲፬-፲፯፡፡
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፪፡ ቁ. ፳-፳፩፡፡
አድጎና እምኮናት ለነፍስየ፤	ነፍሴን ከሰይፍ አድናት፤
ወእምእደ ከለባት ለብሕቱትየ፤	ብቸኝነቴንም፡ ከውሾች እጅ፤
አድጎኒኒ እምአፈ አንበሳ፤	ከአንበሳ አፍ አድነኝ፡፡
ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፳፫-፴፯፡፡

፭ኛ፡ ረቡዕ፡ በንጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ጥቢ. ምዕ. ፭፡፡
ምስባክ፡-	መዝ. ፶፯፡ ቁ. ፩-፪፡፡
ተሣሃለኒ እግዚአ ተሣሃለኒ!	ማረኝ! አቤቱ ማረኝ!
እስመ ኪያክ ተወከለት ነፍስየ፤	ነፍሴ በአንተ ተማምናለች፤
ወተወከልኩ በጽላሎተ ክነፊከ፡፡	በክንፎችህ ጥላ እታመናለሁ፡፡
ወንጌል፡-	ዮሐ. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፶፭-፶፯፡፡

ጌኛ፡ ረቡዕ፡ በማለዳው፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፲፯፡ ቁ. ፩-፯፤
ኢሳ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፩-፲፩፤
ምሳ. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፩-፭፡፡
ሆሴ. ምዕ. ፭፡ ቁ. ፲፫-፲፭፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፹፪፡ ቁ. ፭-፮፡፡
እስመ ተማከሩ ገቡረ ወዐረዩ፤ አንድ ሾነው፡ በአንተ ላይ ተማከሩ፤
ላዕሌከ ተሰካተዩ ወተካዩዱ፤ በአንተ ላይ ቃል ኪዳን አደረጉ፤
ተዓይኒሆሙ ለኤዶም ያስ ወለእስማኤላውያን፡፡ የኤዶማውያንና የእስማኤላውያን ድንኳኖች፡፡

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፵፯-፶፬፡፡

ጌኛ፡ ረቡዕ፡ በጧቱ፡ ፲ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፲፮-፳፪፤
ሲራ. ምዕ. ፳፪፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፵፡ ቁ. ፯-፯፡፡
ይባእ ወይርአይ ዘከንቶ ይነብብ፤ እኔን ለማየት ቢገባ፡ ከንቱን ይናገራል፤
ልቡ አስተጋብኦ ኃጢአተ ላዕሌሁ፤ ልቡ፡ ኃጢአትን በላዩ ሰበሰበለት፤
ይወጽእ አፍኦ ወይትናገር ወዮተብር ላዕሌዮ፡፡ ወደሜዳም ይወጣል፤ በላዩም በመተባበር ይናገራል፡፡

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፳፪፡ ቁ. ፩-፯፡፡

፳ኛ፡ ረቡዕ፡ በቀትሩ፡ ፯ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፀአ. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፲፫-፴፩፤
ሲራ. ምዕ. ፳፫፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፵፡ ቁ. ፭-፮፡፡
ጸላእትየሰ እኩየ ይቤሉ ላዕሌዮ፤ ጠላቶቼ በላዬ ክፉን ይናገራሉ፤
ማእዜ ይመውት ወይሠዓር ስሙ፤ መቼ ይሞታል? ስሙስ መቼ ይሻራል? ይላሉ፤
ይባእ ወይርአይ ዘከንቶ ይነብብ፡፡ እኔን ለማየት ቢገባ፡ ከንቱን ይናገራል፡፡

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፯፡ ቁ. ፴፮-፶፡፡

፱ኛ፡ ረቡዕ፡ በቀትር በኋላ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፳፬፡ ቁ. ፩-፱፤
ዘኑሌ. ምዕ. ፳፡ ቁ. ፩-፲፫፤
ምሳ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፲-፴፫፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፹፪፡ ቁ. ፪-፫፡፡

እስመ ናሁ ወውዑ ፀርከ፤ እነሆ፡ ጠላቶችህ ጮኸዋልና፤
ወአንሥኡ ርእሶሙ ጸላእትከ፤ የሚጠሉህም ራሳቸውን አንሥተዋልና፤
ወተጓሕለውዎሙ ምክረ ለሕዝብከ፡፡ ሕዝብህን በምክር ሸነገሏቸው፡፡

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፩-፲፩፡፡

፲ኛ፡ ረቡዕ፡ በሠርክ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኢሳ. ምዕ. ፶፰፡ ቁ. ፩-፲፬፤
ኢሳ. ምዕ. ፶፱፡ ቁ. ፩-፰፤

ምስባክ፡- መዝ. ፮፡ ቁ. ፪-፫፡፡

ተሣላሊኒ እግዚአ እስመ ድውይ አነ፤ በሽተኛ ነኝና፡ አቤቱ ማረኝ!
ወፈውሰኒ እስመ ተሀውካ አዕፅምትየ፤ አጥንቶቼ ታውከዋልና፡ ፈውሰኝ!
ነፍስየኒ ተሀውከት ፈድፋድ፡፡ ነፍሴ እጅግ ታወከች፡፡

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፳፯-፴፮፡፡

የሐሙስ

፩ኛ፡ ረቡዕ፡ በምሽቱ፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሕዝ. ምዕ. ፵፪፡ ቁ. ፩-፲፬፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፳፰፡ ቁ. ፩-፪፡፡

አድኅነኒ እግዚአ እስመ በጽሓኒ ማይ እስከ ነፍስየ፤ አቤቱ፡ ውኃ እስከነፍሴ ደርሶብኛልና፡ አድነኝ!
ጠጋዕኩ ውስተ ዕሙቅ ቀላይ ወኃይል አልብየ፤ በጥልቅ ረግረግ ጠለቅሁ፡ ዓቅምምም አጣሁ፤
በጸሕኩ ውስተ ማዕምቀ ባሕር ወወውሎ አስጠመኒ፡፡ ከባሕሩ ጥልቀት ደረሰሁ፤ ማዕበሉ አሰጠመኝ፡፡

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፲፯-፳፩፡፡

፪ኛ፡ ረቡዕ፡ በማታው፡ ፲ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	አሞ. ምዕ. ፬፡ ቁ. ፪-፲፫።
ምስባክ፡-	መዝ. ፻፳፱፡ ቁ. ፩-፪።
አድገነኒ እግዚአእምብእሲ እኩይ፤	አቤቱ፡ ከክፉ ሰው አድነኝ!
ወእምሰብእ ዐማሂ ባልሓኒ፤	ከዐመፀኛ ሰው ጠብቀኝ!
እለ ዐምፃ መከሩ በልቦሙ።	በልባቸው፡ ዐምፅን ከሸመቁ።
ወንጌል፡-	ዮሐ. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፩-፲፩።

፫ኛ፡ ሓሙስ፡ በሌሊቱ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	አሞ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፲፩።
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፫፡ ቁ. ፭።
ወአጽንዑ ሎሙ ነገረ እኩዮ፤	ለእነርሱ ለራሳቸው፡ ክፉ ነገርን አጸኑ፤
ወተማከሩ ይኅብኡ ሎሙ መሥገርተ፤	ወጥመድን ይሠውሩ ዘንድ ተማከሩ፤
ወይቤሉ፡ “አልቦ ዘይፊእየነ!”	“የሚያየን የለም!” ይላሉም።
ወንጌል፡-	ዮሐ. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፴፯-፵፫።

፬ኛ፡ ሓሙስ፡ በነገሁ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ሕዝ. ምዕ. ፳፡ ቁ. ፴-፴፫።
ምስባክ፡-	መዝ. ፯፡ ቁ. ፩-፪።
እግዚአአምላኪዮ፡ ብከ ተወክልኩ ኢትግድፈኒ!	አቤቱ፡ አምላኬ! በአንተ ታምኛለሁና አትተውኝ!
ወአድገነኒ እምኩሎሙ እለ ሮዱኒ ወባልሃኒ!	ከሚያሳድዱኝ ኹሉ አድነኝ! አውጣኝ!
ከመ ኢይምሥጥዋ፡ ከመ አንበሳ ለነፍስዮ።	ነፍሴን፡ እንደአንበሳ ነጥቀው እንዳይሰብሩዋት።
ወንጌል፡-	ዮሐ. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፳፯-፴፱።

፭ኛ፡ ሓሙስ፡ በንጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ኤር. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፬-፱።
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፩፡ ቁ. ፩-፪።
እስመ ኅቤሁ መድኃኒትዮ፤	መድኃኒቴ ከእርሱ ዘንድ ናትና፤
እስመ ውእቱ አምላኪይ ወመድኃኒዮ፤	እርሱ አምላኬ፡ መድኃኒቴም ነውና፤
ወውእቱ ረዳኢዮ ወኢይትሀወክ ለዝሉፉ።	እርሱ ረዳቴ ስለኾነ፡ ምንጊዜም ኤልታወክም።
ወንጌል፡-	ዮሐ. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፵፬-፶፡

ጌኛ፡ ሓሙስ፡ በማለዳው፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፲፯፡ ቁ. ፰-፲፯፤
የሐዋ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፲፭-፳፤

ምስባክ፡- መዝ. ፶፬፡ ቁ. ፳፩-፳፪፡፡
ወጽሕደ እምቅብዕ ነገሩ፤ ቃሎቹ፡ ከዘይት ይልቅ ለሰለሱ፤
እሙንቱሰ ማዕበል ያሰጥሙ፤ እነርሱም፡ የሚያሰጥም ማዕበል ናቸው፤
ግድፍ ላዕለ እግዚአብሔር ኅሊናከ ትካዜህን በእግዚአብሔር ላይ ጣል!
ወውእቱ ይሴስየከ፡፡ እርሱም፡ ይደግፍሃል፡፡

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፳፪፡ ቁ. ፩-፲፬፡፡

ጌኛ፡ ሓሙስ፡ በጧቱ፡ ፫ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፴፪፡ ቁ. ፴-፴፮፤
ዘጸአ. ምዕ. ፴፫፡ ቁ. ፩-፫፤
ሚክ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፫-፲፫፤
ሲራ. ምዕ. ፳፬፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፺፫፡ ቁ. ፳፩-፳፪፡፡
ወይንዕዋ ለነፍሰ ጻድቅ፤ የእውነተኛን ሰው ነፍስ ያደቡባታል፤
ወይኳንን ደመ ንጹሐ፤ በንጹሕ ደምም ይፈርዳሉ፤
ወኮነኒ እግዚአብሔር ጸወንዮ፡፡ በዚህ ጊዜ፡ እግዚአብሔር መጠጊያ ሾነኝ፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፲፯-፲፱፡፡

፳ኛ፡ ሓሙስ፡ በቀትሩ፡ ፯ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኤር. ምዕ. ፯፡ ቁ. ፫-፲፭፤
ሐዝ. ምዕ. ፳፡ ቁ. ፴፱-፵፬፤
ሚክ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፯-፲፫፤
ሚክ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፳፤
ሶፎ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፯-፲፰፤
ሲራ. ምዕ. ፲፪፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፴፯፡ ቁ. ፲፫-፲፬፡፡
እስመ ሰማዕት ድምፀ ብዙኃን እለ ዐገቱኒ ዐውድዮ፤ ዙርያዬን የከበቡኝን የብዙዎችን ድምፅ ሰማሁ፤
ሶበ ተጋብኡ ኅቡረ ላዕሌዮ፤ በእኔ ላይ በአንድነት ተሰብስበው፤
ወተማከሩ ይምሥጥዋ ለነፍስዮ፡፡ ነፍሴን ሊያጠፉ ሲማከሩ፡፡

ወንጌል፡- ማር. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፲፪-፲፮፡፡

፱ኛ፡ ሐሙስ፡ በቀትር በኋላ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፩-፲፱፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፩፥ ቁ. ፩-፯፤
 ኢዮ. ምዕ. ፳፯፥ ቁ. ፩-፳፫፤፤
 ኢዮ. ምዕ. ፳፰፥ ቁ. ፩-፲፫፤
 ሚል. ምዕ. ፩፥ ቁ. ፱-፲፬፤
 ሚል. ምዕ. ፪፥ ቁ. ፩-፰፤፤

ምስባክ፡- መዝ. ፳፪፥ ቁ. ፩-፪፤
 እግዚአብሔር ይፊእየኒ ወአልቦ ዘየጎጥአኒ፤ የሚያሳጣኝም የለም፤
 ውስተ ብሔር ሥዑር ህየ የጎድረኒ፤ ልምላሜን በተጎናጸፈ ምድር ያሳድረኛል፤
 ወኅበ ማየ ዕረፍት ሐፀነኒ። ውኃ ወዳለበትም መርቶ ያሳርፈኛል።

ወንጌል፡- ሉቃ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፯-፲፫፤፤

የኅፅበተ እግር

ምንባብ፡- ዘፍጥ. ምዕ. ፲፰፥ ቁ. ፩-፴፫፤
 ዘጸአ. ምዕ. ፲፬፥ ቁ. ፳፱-፴፩፤
 ኢዮ. ምዕ. ፫፥ ቁ. ፲፫-፲፯፤
 ኢሳ. ምዕ. ፬፥ ቁ. ፪-፮፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፭፥ ቁ. ፩-፲፫፤
 ሕዝ. ምዕ. ፲፩፥ ቁ. ፲፯-፳፩፤
 ሕዝ. ምዕ. ፵፯፥ ቁ. ፪-፱፤
 መዝ. ምዕ. ፶፤
 መዝ. ምዕ. ፻፤
 መዝ. ምዕ. ፻፬፤
 መዝ. ምዕ. ፻፲፤
 መዝ. ምዕ. ፻፲፫፤
 መዝ. ምዕ. ፳፰፤
 ፩ጢሞ. ምዕ. ፬፥ ቁ. ፱-፲፯፤
 ፩ጢሞ. ምዕ. ፭፥ ቁ. ፩-፲፤
 ፩ጴጥ. ምዕ. ፫፥ ቁ. ፰-፳፤
 የሐዋ. ምዕ. ፰፥ ቁ. ፳፮-፵።

ምስባክ፡- መዝ. ፶፥ ቁ. ፯-፰፤፤
 ትነዝሀኒ በአሳብ ወእነጽሕ፤ በሂሶጽ ትረጨኛለህ፤ እነጻማለሁ፤
 ተጎጽበኒ እምበስድ ወእጸዐዱ፤ ታጥበኛለህ፤ ከበረዶም ይልቅ፤ ነጭ እኾናለሁ፤
 ታሰምዓኒ ትፍሥሕተ ወሐሤተ። ሐሤትንና ደስታንም ታሰማኛለህ።

ወንጌል፡- ዮሐ. ምዕ. ፲፫፥ ቁ. ፩-፳፤፤

የቀሩርባን

ምንባብ:- ፩ቆሮ. ምዕ. ፲፩፥ ቁ. ፳፫-፴፬፤
፩ጴጥ. ምዕ. ፪፥ ቁ. ፲፱-፳፭፤
የሐዋ. ምዕ. ፲፥ ቁ. ፴፬-፵፫።

ምስባክ:- መዝ. ፳፪፥ ቁ. ፭-፮።
ወሠራዕከ ማዕደ በቅድሚያ፤ በፊቴ ገበታን አዘጋጀህልኝ፤
በአንጻሪሆሙ ለእለ ይሳቅድኝ፤ በጠላቶቼ ፊት ለፊት፤
ወአጽሐድከ በቅብዕ ርእስዬ። ራሴን በዘይት ቀባህ።

ወንጌል:- ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፳-፴፩።

፲ኛ፡ ሓሙስ፥ በሠርክ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ:- መዝ. ምዕ. ፻፶፤
ኤር. ምዕ. ፴፩፥ ቁ. ፲፭-፳፮፤
ኢሳ. ምዕ. ፶፪፥ ቁ. ፲፫-፲፭፤
ኢሳ. ምዕ. ፶፫፥ ቁ. ፩-፲፪፤
ኢሳ. ምዕ. ፶፬፥ ቁ. ፩-፳፤
ኢሳ. ምዕ. ፴፩፥ ቁ. ፩-፱፤
ኢሳ. ምዕ. ፴፪፥ ቁ. ፩-፳፤
ኢሳ. ምዕ. ፴፫፥ ቁ. ፩-፲።

የዓርብ፥ የስቅለት

፩ኛ፡ ሓሙስ፥ በምሽቱ፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ:- ኤር. ምዕ. ፰፥ ቁ. ፲፯-፳፪፤
ኤር. ምዕ. ፱፥ ቁ. ፩-፫።

ምስባክ:- መዝ. ፻፩፥ ቁ. ፩-፪።
አቤቱ፡ ጸሎቴን ስማኝ!
ስምዓኒ እግዚአ ጸሎትዮ፤ ጩኸቴም፡ ወደፊትህ ይድረስ!
ወይብጻሕ ቅድሚክ ገዓርዮ፤ ፊትህን ከእኔ አትመልስ!

ወንጌል:- ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፳-፳፱፤
ማር. ምዕ. ፲፬፥ ቁ. ፲፯-፳፭፤
ሉቃ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፲፬-፴፤
ዮሐ. ምዕ. ፲፫፥ ቁ. ፳፩-፴፰፤
ዮሐ. ምዕ. ፲፬-፲፯።

፪ኛ፡ ሓሙስ፡ በማታው፡ ቪ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ሕዝ. ምዕ. ፳፥ ቁ. ፴፱-፵፥
ምስባክ፡-	መዝ. ፻፳፥ ቁ. ፩-፪፥
እግዚአ ኢትጸመመኒ ስእለትዮ፤	አቤቱ፥ ልመናዬን ከመስማት ዝም አትበል!
እስመ አፈ. 0ማፂ፥ ወአፈ. ኃጥእ፡	የዐመፀኛ አፍና የኃጢአተኛ አፍ በላዬ
አብቀዉ ላዕሌዮ፤	ተላቅቀውብኛልና፤
ወነበቡ ላዕሌዮ በልሳነ ዐመፃ፡፡	በዐመፅ አንደበት፡ በላዬ ተናገሩ፡፡

ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፴-፴፭፤
	ማር. ምዕ. ፲፬፥ ቁ. ፳፮-፴፩፤
	ሉቃ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፴፩-፴፱፤
	ዮሐ. ምዕ. ፲፰፥ ቁ. ፩-፱፤

፫ኛ፡ ዓርብ፡ በሌሊቱ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ሕዝ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፳፫-፳፰፥
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፰፥ ቁ. ፲፰-፲፱፥
ነጽራ ለነፍስዮ ወአድኅና፤	ነፍሴን ተመልክተህ፡ ተቤዣት!
ወአድኅነኒ በእንተ ጸላእትዮ፤	ስለጠላቶቼም አድነኝ፤
ለሊከ እግዚአ፡ ተአምር ጽዕለትዮ፡፡	አንተ ስድቤን ታውቃለህና፡፡

ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፴፯-፵፯፤
	ማር. ምዕ. ፲፬፥ ቁ. ፴፪-፵፪፤
	ሉቃ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፵-፵፮፤
	ዮሐ. ምዕ. ፲፰፥ ቁ. ፫-፱፤

፬ኛ፡ ዓርብ፡ በነግሁ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ኤር. ምዕ. ፱፥ ቁ. ፯-፲፩፥
	ሕዝ. ምዕ. ፳፭፥ ቁ. ፩-፲፯፥
ምስባክ፡-	መዝ. ፳፯፥ ቁ. ፫-፬፥
እለ ይትናገሩ ሰላመ ምስለ ቢጸሙ፡፤	ከባልንጀራቸው ጋር ሰላም ስለሚናገሩ፤
ወእኩይ ውስተ ልቦሙ፤	ክፋት በልባቸው እያለ፤
ሀቦሙ በከመ ምግባሮሙ፡፡	እንደሥራቸው ስጣቸው፡፡

ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፮፥ ቁ. ፵፯-፶፰፤
	ማር. ምዕ. ፲፬፥ ቁ. ፵፫-፶፬፤
	ሉቃ. ምዕ. ፳፪፥ ቁ. ፵፯-፶፭፤
	ዮሐ. ምዕ. ፲፰፥ ቁ. ፲-፲፬፥

ጅኛ፡ ዓርብ፡ በንጋቱ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ኢሳ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፲፩-፲፫፤ ኢሳ. ምዕ. ፳፰፡ ቁ. ፩-፲፭፡፡
ምስባክ፡- ለምንት አንገለጉ አሕዛብ፤ ወሕዝብኒ ነበቡ ከንቶ፤ ወተንሥኡ ነገሥተ ምድር፡፡	መዝ. ፪፡ ቁ. ፩-፪፡፡ አሕዛብ፡ ለምን ያጉረመርማሉ? ወገኖችሱ፡ ለምን ከንቱ ነገርን ይናገራሉ? የምድር ነገሥታት ተነሡ፡፡
ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፶፱-፸፭፤ ማር. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፶፭-፸፪፤ ሉቃ. ምዕ. ፳፪፡ ቁ. ፶፯-፷፬፤ ዮሐ. ምዕ. ፲፰፡ ቁ. ፲፭-፳፯፡፡

፮ኛ፡ ዓርብ፡ በማለዳው፡ ፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡-	ዘዳግ. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፲፱-፳፤ ዘዳግ. ምዕ. ፱፡ ቁ. ፩-፳፬፤ ኢሳ. ምዕ. ፩፡ ቁ. ፩-፱፡፡ ኢሳ. ምዕ. ፴፫፡ ቁ. ፭-፳፪፤ ኤር. ምዕ. ፳፡ ቁ. ፩-፲፰፤ ኤር. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፩-፰፤ ጥበ. ምዕ. ፩፡፡ ዘካ. ምዕ. ፲፩፡ ቁ. ፲፩-፲፬፤ ሚክ. ምዕ. ፯፡ ቁ. ፩-፰፤ አሞ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፩-፲፮፤ አሞ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፯፤ ሆሴ. ምዕ. ፲፡ ቁ. ፫-፰፡፡
ምስባክ፡- ተንሥኡ ላዕሌየ ሰማዕተ ዐመፃ፤ ወዘኢየአምር ነበቡ ላዕሌየ፤ ፈደዩኒ እኪተ ህየንተ ሠናይት፡፡	መዝ. ፴፬፡ ቁ. ፲፩-፲፪፡፡ የዐመፃ ምስክሮች ተነሡብኝ፤ የማላውቀውንም፡ በእኔ ላይ ተናገሩ፤ ስለበጎ ክፋትን መለሱልኝ፡፡
ወንጌል፡-	ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፩-፲፬፤ ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፩-፭፤ ሉቃ. ምዕ. ፳፪፡ ቁ. ፳፭-፸፩፤ ዮሐ. ምዕ. ፲፰፡ ቁ. ፳፰-፵፡፡

ጌኛ፡ ዓርብ፡ በጧቱ፡ ቪ ሰዓት፤

ምንባብ፡- መዝ. ምዕ. ፴፬፡፡
 ዘፍጥ. ምዕ. ፵፰፡ ቁ. ፩-ጳ፪፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፩-፲፱፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፬፡ ቁ. ፩-፬፤
 ኢሳ. ምዕ. ፬፡ ቁ. ፰-፲፮፡፡
 ኢሳ. ምዕ. ፶፡ ቁ. ፬-፲፩፤
 ኢሳ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፭-፲፭፤
 ሚክ. ምዕ. ፯፡ ቁ. ፱-ጳ፤
 ኢዮ. ምዕ. ጳ፱፡ ቁ. ፩-ጳ፭፤
 ኢዮ. ምዕ. ፴፡ ቁ. ፩-፲፬፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ጳ፩፡ ቁ. ፲፮-፲፯፡፡
 በገቱኒ ከለባት ብዙኃን፤ ብዙ ውሾች ከብበውኛል፤
 ወአኅዙኒ ማኅበሮሙ ለእኩያን፤ የክፉዎች ጉባኤም ያዘኝ፤
 ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፡፡ እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ጳ፯፡ ቁ. ፲፭-ጳ፯፤
 ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፮-፲፭፤
 ሉቃ. ምዕ. ጳ፫፡ ቁ. ፲፫-ጳ፭፤
 ዮሐ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፩-፲፪፡፡

፳ኛ፡ ዓርብ፡ በቀትሩ፡ ፮ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘኁ. ምዕ. ጳ፩፡ ቁ. ፩-፱፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፫፡ ቁ. ፯-፲፪፤
 ኢሳ. ምዕ. ፲፫፡ ቁ. ፩-፲፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፡ ቁ. ፲-፲፩፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፩፡ ቁ. ፩-፮፡፡
 አሞ. ምዕ. ፰፡ ቁ. ፰-፲፬፤
 አሞ. ምዕ. ፱፡ ቁ. ፩-፲፭፤
 ሕዝ. ምዕ. ፴፯፡ ቁ. ፲፭-ጳ፪፤
 ገላ. ምዕ. ፮፡ ቁ. ፲፬-፲፯፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ጳ፩፡ ቁ. ፲፮-፲፯፡፡
 ቀነዉኒ እደውየ ወእገርየ፤ እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ፤
 ወኁለቁ ከሉ አዕዕምትየ፤ አጥንቶቼ ኸሉ ተቈጠሩ፤
 እሙንቱሰ ጠይቆሙ ወተዐወሩኒ፡፡ እነርሱም አዩኝ፡ ተመለከቱኝም፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ጳ፯፡ ቁ. ጳ፯-፵፭፤
 ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፲፮-፴፫፤
 ሉቃ. ምዕ. ጳ፫፡ ቁ. ጳ፯-፵፬፤
 ዮሐ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፲፫-ጳ፯፡፡

፱ኛ፡ ዓርብ፡ በቀትር በኋላ፡ ፱ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ኢያ. ምዕ. ሩ፡ ቁ. ፲-፲፪፤
 ሩት ምዕ. ፪፡ ቁ. ፲፩-፲፬፤
 ኤር. ምዕ. ፲፰፡ ቁ. ፲፰-፳፫፤
 ኤር. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፩-፲፫፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፬፡ ቁ. ፩-፳፫፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፭፡ ቁ. ፩-፲፪፤
 ኢሳ. ምዕ. ፳፮፡ ቁ. ፩-፰፤
 ዘካ. ምዕ. ፲፬፡ ቁ. ፭-፲፩፡፡
 ኢዮ. ምዕ. ፲፯፡ ቁ. ፩-፳፪፤
 ፊልጵ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፩-፲፰፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፳፰፡ ቁ. ፳፩-፳፪፡፡

ወወደዩ ሓሞተ ውስተ መብልዕዮ፤ በመብሌ ውስጥ ሓሞትን ጨመሩ፤
 ወአስተዩኒ ብሒአ ለጽምእዮ፤ ለጥማቴም ሆምጣጤን አጠጡኝ፤
 ለትኩኖሙ ማእዶሙ መሥገርተ በቅድሜሆሙ፡፡ ገበታቸው፡ በፊታቸው፡ ወጥመድ ትኩንባቸው፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፵፯-፶፫፤
 ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፴፬-፴፯፤
 ሉቃ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፵፭-፵፮፤
 ዮሐ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፳፰-፴፯፡፡

፲ኛ፡ ዓርብ፡ በሠርክ፡ ፲፩ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ዘጸአ. ምዕ. ፲፪፡ ቁ. ፩-፲፬፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፩፡ ቁ. ፱-፳፫፤
 ኢሳ. ምዕ. ፶፪፡ ቁ. ፩-፲፭፤
 ሶፎ. ምዕ. ፪፡ ቁ. ፭-፲፭፤
 ሶፎ. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፰፡፡

ምስባክ፡- መዝ. ፻፵፪፡ ቁ. ፯-፯፡፡
 አንሣእኩ እደውየ ኅቤከ፤ እጆቼን ወደአንተ ዘረጋሁ፤
 ነፍስዮኒ፡ ከመ ምድረ በድው ጸምአተከ፤ ነፍሴም እንደምድረ በዳ፡ አንተን ተጠማች፤
 ፍጡነ ስምዓኒ እግዚአ ኅለፈት ነፍስዮ፡፡ አቤቱ ነፍሴ አልቃለችና፡ ፈጥነህ ስማኝ፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፶፩-፶፮፤
 ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፴፰-፵፩፤
 ሉቃ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፵፯-፵፱፤
 ዮሐ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፴፩-፴፯፡፡

፲፩ኛ፡ ዓርብ፡ በሠርክ፡ ፲፪ ሰዓት፤

ምንባብ፡- ሰቆ. ኤር. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፳፯፤
መኃ. ምዕ. ፬፡ ቁ. ፲፬-፲፮፤ ፭፡ ቁ. ፩-፪።

ምስባክ፡- መዝ. ፻፵፪፡ ቁ. ፯-፯።
እስመ ሮዳ ጸላኢ ነፍስየ፤ ጠላት ነፍሴን አሳድዷታል፤
ወአጎሠራ ውስተ ምድር ለሕይወትየ፤ ሕይወቴንም በምድር ውስጥ አጉጣቀሏታል፤
ወአንበሩኒ ውስተ ጽልመት ከመ ምውተ ትካት፡፡ ቀድሞ እንደሞተ ሰው፡ በጨለማ አኑሮኛል፡፡

ወንጌል፡- ማቴ. ምዕ. ፳፯፡ ቁ. ፶፯-፷፩፤
ማር. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፵፪-፵፯፤
ሉቃ. ምዕ. ፳፫፡ ቁ. ፶-፶፯፤
ዮሐ. ምዕ. ፲፱፡ ቁ. ፴፰-፵፪።

፲፪ኛ፡ ዓርብ፡ በሠርክ፡ ፲፪ ሰዓት፡ ከእግዚአታ በኋላ፤

ምንባብ፡- ዳን. ምዕ. ፫፡ ቁ. ፩-፴፤
ሶስና፤
መዝ. ፻፶፤
ጸሎተ ሠለስቱ ደቂቅ፤
ዘጸአ. ምዕ. ፲፭፡ ቁ. ፩-፲፱፤
ንዑስ አነ እምአኃውየ፤
መዝ. ፻፳፤
መዝ. ፩።

ዕለተ ሰንበት፡ ዘአክበራ እግዚእነ በዕረፍቱ።

ምንባብ፡- ራእየ ዮሐንስን በሙሉ፡፡

+ + +